

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ЮРИДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ЯРОСЛАВА МУДРОГО**

**ЗВІТ
про діяльність Національного юридичного
університету імені Ярослава Мудрого
за 2022 рік**

Харків – 2022

ЗМІСТ

1. Вступ	3
2. Підготовка фахівців згідно із стандартами вищої освіти	5
2.1. Структура Університету та характеристика професорсько-викладацького складу	5
2.2. Контингент студентів	8
2.3. Здійснення освітньої діяльності у сфері вищої освіти за відповідними галузями знань та спеціальностями	8
2.4. Робота приймальної комісії	12
2.5. Профорієнтаційна робота	13
3. Організація навчального процесу відповідно до стандартів вищої освіти	14
3.1. Організація навчального процесу, його нормативне та інформаційне забезпечення	14
3.2. Система академічної доброчесності	19
3.3. Навчально-методичне забезпечення навчального процесу	21
3.4. Практика і стажування	22
3.5. Юридична клініка	23
3.6. Наукова бібліотека	25
3.7. Видання навчальної літератури	28
3.8. Фізичне виховання та розвиток студентського спорту в умовах воєнного стану	31
3.9. Взаємодія з органами студентського самоврядування	32
3.10. Міжнародне співробітництво, академічна мобільність	34
4. Організація та забезпечення контролю за навчальною діяльністю	36
5. Виконання державного замовлення та інших договірних зобов'язань	38
6. Підготовка та перепідготовка, підвищення кваліфікації працівників Університету	39
7. Високоєфективна наукова і науково-технічна діяльність та інноваційна діяльність Університету, в тому числі впровадження результатів його наукових досліджень, міжнародне наукове та науково-технічне співробітництво	40
7.1. Тематика наукових досліджень, що виконуються професорсько-викладацьким складом кафедр Університету	40
7.2. Тематика наукових досліджень, що виконуються Науково-дослідницьким сектором Університету	41
7.3. Законотворча робота та співробітництво з органами державної влади та охорони правопорядку	42
7.4. Видавнича, інформаційна та редакційна робота, публікації в наукометричних базах	43
7.5. Наукові здобутки	46
7.6. Наукові заходи	46
7.7. Діяльність Науково-дослідницького сектору та одержання конкурентоспроможних наукових і науково-прикладних результатів	50
7.8. Підготовка та атестація науково-педагогічних кадрів	60
7.8.1. діяльність аспірантури	60
7.8.2. діяльність докторантури	61
7.8.3. атестація науково-педагогічних кадрів	62
7.9. Наукова діяльність молодих учених та студентів	64
8. Захист прав інтелектуальної власності на результати наукової та науково-технічної діяльності	68
9. Застосування нових наукових, науково-технічних знань під час підготовки кадрів з вищою освітою	69
10. Дотримання умов колективного договору, Статуту Університету	69
11. Захист інформації відповідно до законодавства	70
12. Створення належних умов праці відповідно до вимог законодавства	70
13. Фінансово-економічна діяльність Університету	71
14. Антикорупційна діяльність Університету	74
15. Асоціація випускників	74

1. ВСТУП

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого (далі – Університет) проводить свою діяльність відповідно до чинного законодавства України, зокрема, Конституції України, законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», актів Президента України, Кабінету Міністрів України, наказів і розпоряджень Міністерства освіти і науки України, Статуту університету, Колективного договору, рішень Конференції трудового колективу, вченої ради, інших нормативно-правових актів.

Внаслідок повномасштабного вторгнення російської федерації та оголошення воєнного стану протягом звітного періоду робота в Університеті передусім була спрямована на збереження життів і здоров'я членів трудового колективу і студентства, забезпечення високої ефективності і стабільності статутної діяльності вишу, головним напрямком якої є підготовка професійних фахівців-правників із високим рівнем освіти, виконання державного замовлення, договірних зобов'язань та інших завдань.

Протягом січня-лютого 2022 року була удосконалена і затверджена база інструктивних матеріалів щодо поведінки співробітників під час особливих умов, під час війни. За ініціативою ректорату вжито необхідних заходів з обладнання підвальних і цокольних приміщень у гуртожитках, корпусах Університету. У ці часи в кожному корпусі були облаштовані спальні місця у сховищах, зроблені запаси води й ліків.

З представників ректорату і деканатів було створено штаб, який переймався вирішенням складних завдань. Штаб Університету організував гуманітарне постачання ліків, води, продуктів до всіх приміщень Університету, що здійснювалося кожного ранку. Увага була зосереджена не лише на допомозі і всебічній підтримці студентів, а й викладачів (як працюючих, так і колишніх).

7 березня 2022 року з'явилася можливість перевезти в університетських автобусах тих, хто ще залишився у м. Харкові, до м. Полтави на базу Полтавського юридичного інституту.

Ректорату спільно з деканатами вже в березні вдалося відновити навчання в

режимі онлайн.

Вступна кампанія 2022 року проходила за особливим порядком вступу на перший (бакалаврський) і другий (магістерський) рівні вищої освіти. На відміну від попередніх років, вступники бакалавріату використовували, як правило, результати національного мультипредметного тесту, а магістратури – магістерського комплексного тесту. При подачі документів, виконанні вимог до зарахування, а також у роботі приймальної та відбіркової комісії максимально застосовувалися дистанційні технології, включаючи профорієнтаційні заходи.

Повномасштабне вторгнення російських військ фактично зруйнувало нормальну побудову навчального процесу, який потроху лише почав відновлюватися в післяковідні часи. Перші дні війни співпали із завершенням атестації за другим, магістерським рівнем. Попри всі перешкоди, процес атестації вдалося успішно завершити.

В Університеті продовжується успішне адміністрування спільної з Університетом Миколаса Ромеріса (м. Вільнюс, Литва) програми двох дипломів «Європейське та міжнародне підприємницьке право». Викладання основних навчальних дисциплін на цих програмах (за інтегрованими компонентами) здійснюється виключно англійською мовою, це становить 60 % від усього аудиторного навантаження.

Другий рік поспіль функціонує англійська мова програма з міжнародного права на бакалаврському рівні. Викладання так само здійснюється англійською мовою. За підсумками 2022/2023 навчального року частка дисциплін, які викладаються англійською мовою становить 25 %.

Внаслідок повномасштабного вторгнення російської федерації та оголошення воєнного стану, плани із подальшого переобладнання аудиторії були перенесені на післявоєнний час. Основні зусилля були сконцентровані на відновленні будівель Університету, що зазнали ушкоджень. При цьому, не зважаючи на всі складнощі, вдалося обладнати в Полтавському юридичному інституті додатково одну аудиторію мультимедійними засобами.

З метою забезпечення студентів інтегральними комплексами правничих компетенцій пов'язаних з об'єднанням зусиль різних галузевих кафедр, відбулись зміни у структурі основних підрозділів Університету.

Університетом разом з іншими установами упродовж звітного року проведено наукові заходи (науково-практичні конференції, семінари і круглі столи). Невиправдана й неспровокована агресія російської федерації проти України не завадила організувати та провести 4–7 жовтня 2022 р. спільно з Міністерством економіки України, Міністерством освіти і науки, Міністерством юстиції VI Харківський міжнародний юридичний форум.

2. ПІДГОТОВКА ФАХІВЦІВ З ВИЩОЮ ОСВІТОЮ ЗА ОСВІТНИМИ ПРОГРАМАМИ НА ВІДПОВІДНИХ РІВНЯХ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЗГІДНО ЗІ СТАНДАРТАМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ

2.1. Структура Університету

До складу Університету входять шість факультетів (факультет прокуратури, факультет приватного права та підприємництва, факультет слідчої та детективної діяльності, факультет юстиції, міжнародно-правовий факультет, факультет адвокатури), три інститути (Інститут підготовки юридичних кадрів для Служби безпеки України, Військово-юридичний інститут, Полтавський юридичний інститут) і Полтавський фаховий коледж. Науково-педагогічні працівники Університету працюють у складі 35 кафедр.

Характеристика професорсько-викладацького складу.

В Університеті працюють 516 науково-педагогічних працівників. Науковий ступінь доктора наук, кандидата наук і доктора філософії мають 488 викладачів, 382 викладачам присуджено вчене звання професора або доцента.

На сьогодні в Університеті діє 35 кафедр, їх очолюють 26 докторів наук, професорів і 9 кандидатів наук, доцентів. Крім того, 26 кафедр Університету на 100 % забезпечені викладачами з науковими ступенями. Показник викладачів, які мають наукові ступені та вчені звання, сьогодні становить 95 %.

Середній вік викладачів Університету – 46 років. Ми досягли гендерної рівності – в нашому колективі 274 жінки, що дорівнює 53 % від загальної кількості науково-педагогічних працівників, чоловіків, відповідно, 242, або 47 %.

Незважаючи на тяжкі й напружені часи воєнного стану, працівники Університету здобули державні нагороди, відзнаки, деяким із них присвоєно почесні звання.

В Університеті працюють: 11 академіків і 18 членів-кореспондентів Національної академії правових наук України; 18 заслужених діячів науки і техніки

України; 10 заслужених працівників освіти України; 11 заслужених юристів України; 2 народних артисти України; 4 заслужені працівники культури України; 1 заслужений артист України; 11 лауреатів Державної премії України.

Оптимізація структури Університету.

З метою забезпечення студентів інтегральними комплексами правничих компетенцій, пов'язаних з об'єднанням зусиль різних галузевих кафедр, відбулися зміни в структурі основних підрозділів Університету. Були створені такі кафедри:

– теорії права – виконання обов'язків завідувача кафедри, до проведення конкурсу, покладено на Ігоря Процюка, доктора юридичних наук, професора;

– прав людини та юридичної методології – виконання обов'язків завідувача кафедри, до проведення конкурсу, покладено на Станіслава Погребняка, доктора юридичних наук, професора;

– цивільної юстиції та адвокатури – виконання обов'язків завідувача кафедри, до проведення конкурсу, покладено на Костянтина Гусарова, доктора юридичних наук, професора;

– кримінального-правової політики – виконання обов'язків, до проведення конкурсу, покладено на Сергія Харитонову, доктора юридичних наук, професора.

У результаті оптимізації були створені кафедри:

– іноземних мов – виконання обов'язків, до проведення конкурсу покладено на Олександра Частника, кандидата мистецтвознавства, доцента;

– фізичного виховання – виконання обов'язків, до проведення конкурсу, покладено на Олександра Попрошаєва, кандидата наук з фізичного виховання та спорту, доцента.

Кафедра судоустрою та прокурорської діяльності була приєднана до кафедри кримінального процесу. Наразі завершується етап створення кафедри податкового права.

Відповідно до сучасних тенденцій реформування системи вищої освіти, визначених освітнім законодавством, а також згідно з концепцією освітньої діяльності Університету був створений Центр внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності, який очолив Дмитро Бойчук, кандидат юридичних наук, доцент.

З метою реалізації і забезпечення діяльності з організації та проведення підвищення рівня професійних компетенцій науково-педагогічних, педагогічних працівників, а також працівників органів державної влади і місцевого

самоврядування, державних та/або приватних установ був створений Науково-освітній центр професійного розвитку, який очолила Олена Луценко, кандидат юридичних наук, доцент.

Крім того, відбулися деякі кадрові зміни в керівництві факультетів:

– факультет прокуратури очолив Володимир Маринів, кандидат юридичних наук, професор;

– факультет юстиції – Костянтин Соляник, кандидат юридичних наук, доцент;

– факультет слідчої та детективної діяльності (в минулому слідчо-криміналістичний інститут) – Богдан Головкін, доктор юридичних наук, професор;

– факультет приватного права та підприємництва (в минулому господарсько-правовий факультет) – Вадим Козак, кандидат юридичних наук, доцент;

– факультет адвокатури – Володимир Шеховцов, доктор юридичних наук, доцент.

В Університеті була створена Медіаслужба, яка об'єднала прес-службу, телестудію, газету VIVAT LEX задля злагодженості у виконанні спільних завдань для досягнення однієї мети – повного та об'єктивного висвітлення діяльності Університету та формування його позитивного іміджу.

Зміцнення трудової дисципліни.

У звітному році п'ять науково-педагогічних працівників Університету були притягнені до дисциплінарної відповідальності за порушення трудової дисципліни, принципів і правил академічної та педагогічної етики.

Зміцнення фінансово-господарської дисципліни.

Університет постійно вживає заходів щодо забезпечення стабільного фінансового стану та зміцнення фінансово-господарської дисципліни в межах чинного законодавства, дотримується цільового використання коштів, публічних закупівель, прозорості у прийнятті рішень використання бюджетних коштів. З метою підтвердження наявності стану та оцінки майна і взятих зобов'язань, наприкінці фінансового року проведено інвентаризацію майна та фінансових зобов'язань Університету.

2.2. Контингент студентів

Станом на кінець грудня 2022 р. студентами та аспірантами Університету є 10043 особи, з них: здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти – 7039 осіб, другого (магістерського) – 2641 особа і третього (освітньо-наукового) – 363 особи. Здобувачів вищої освіти – іноземних громадян в Університеті навчаються 59 осіб.

2.3. Здійснення освітньої діяльності у сфері вищої освіти за відповідними галузями знань та спеціальностями

Ліцензування та акредитація освітньо-професійних програм і спеціальностей.

У 2022 р. Університет отримав три ліцензії на проведення освітньої діяльності у сфері вищої освіти, а саме:

– за спеціальністю 262 «Правоохоронна діяльність», ОПП «Правоохоронна діяльність», перший (бакалаврський) рівень, ліцензійний обсяг 50, гарант – доктор юридичних наук, начальник Військово-юридичного інституту С. М. Мельник, наказ МОН України № 282-л від 28 грудня 2021 р.;

– за спеціальністю 262 «Правоохоронна діяльність», ОПП «Правоохоронна діяльність», другий (магістерський) рівень, ліцензійний обсяг 100, гарант – доктор юридичних наук, доцент, доцент кафедри кримінальної юстиції А. В. Лапкін, наказ МОН України № 282-л від 28 грудня 2021 р.;

– за спеціальністю 262 «Правоохоронна діяльність», ОПП «Правоохоронна діяльність», другий (магістерський) рівень, ліцензійний обсяг 100, гарант – доктор юридичних наук, професор, професор кафедри кримінального права № 1 Р. С. Орловський, наказ МОН України № 282-л від 28 грудня 2021 р.

У період із 3 листопада до 5 листопада 2022 р. проходила акредитаційна експертиза в дистанційному режимі освітньо-професійної програми «Право» другого (магістерського) рівня, спеціальності 081 «Право», гарант – докторка юридичних наук, професорка, завідувачка кафедри трудового права О. Г. Середа.

Університет принципово не погодився на умовну акредитацію, яка в умовах воєнного стану відбувається у спрощеному порядку та має своїм наслідком надання відповідного сертифікату строком на 1 рік. Освітньо-професійна програма пройшла процедуру в повному обсязі. За результатами засідання наша магістерська освітньо-професійна програма отримала максимальні оцінки «А» («Взірцево») за рекордними для нашого Університету чотирма критеріями: *Критерій 6.* «Людські ресурси»; *Критерій 7.* «Освітнє середовище та матеріальні

ресурси»; *Критерій 8.* «Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми»; *Критерій 9.* «Прозорість та публічність».

Оновлення наявних і розроблення нових освітньо-професійних програм підготовки бакалаврів та магістрів за всіма спеціальностями.

Усі освітні програми (ОП) Університету регулярно проходять внутрішню процедуру оцінювання. Враховуючи це, систематично щороку переглядаються й оновлюються навчальні плани на наступні роки набору здобувачів освіти. Усі зміни затверджуються вченою радою Університету. Групи забезпечення мають постійний контакт із роботодавцями, а їхні пропозиції враховуються при запровадженні ОП, більше того, на їх основі ОП у подальшому корегуються. До внесення змін до ОП також постійно залучаються здобувачі вищої освіти, зокрема, враховуються їхні інтереси та пропозиції, завдяки чому відбувається:

- оновлення навчальних курсів і постійне вдосконалення їх змісту й методів викладання із залученням до викладання провідних дослідників і практиків у галузі права;

- внесення змін до структури ОП, наприклад, зміни майнорів, з огляду на попит здобувачів;

- надання змоги визначати індивідуальну освітню траєкторію, що передбачає можливість обрання дисциплін із переліку вибіркових;

- удосконалення змісту робочої програми виробничої практики в частині конкретизації змісту і завдань практичної підготовки.

Освітня діяльність в Університеті здійснюється за відповідними галузями знань та спеціальностями:

№ з/п	Назва спеціальності	Назва освітньої програми	Освітній рівень	Гарант освітньої програми	Ліцензійний обсяг	Акредитація	Форма навчання
1	081 «Право»	«Право»	перший (бакалаврський) рівень	завідувачка кафедри фінансового права професорка, докторка юридичних наук, професорка О. О. Дмитрик	2500	Міністерством освіти і науки України, сертифікат УД № 21001676 від 20.02.2018 р. (строк дії сертифікату до 01.07.2023 р.)	Денна/заочна
2	081 «Право»	«Право»	другий (магістерський) рівень	завідувачка кафедри трудового права, професорка, докторка юридичних наук О. Г. Серєда	2000	Міністерством освіти і науки України, сертифікат УД № 21001677 від 20.02.2018 р. (строк дії сертифікату до 01.07.2023 р.)	Денна/заочна
3	293 «Міжнародне право»	«Міжнародне право»	перший (бакалаврський) рівень	професорка, докторка юридичних наук, професорка кафедри права Європейського Союзу Т. В. Комарова	500	Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти, сертифікат № 1173 від 20.07.2021 р. (строк дії сертифікату 01.07.2027 р.)	Денна/заочна
4	293 «Міжнародне право»	«Міжнародне право»	другий (магістерський) рівень	професорка, докторка юридичних наук, доцентка кафедри права Європейського Союзу О. Я. Трагнюк	150	Міністерством освіти і науки України, сертифікат УД № 21005165 від 06.04.2018 р. (строк дії сертифікату до 01.07.2023 р.)	Денна/заочна
5	051 «Економіка»	«Бізнес-економіка»	перший (бакалаврський) рівень	завідувачка кафедри економічної теорії, докторка економічних наук, професорка Л. С. Шевченко	100	Національним агентством якості вищої освіти, сертифікат №1191 від 29.01.2021 р. (строк дії сертифікату до 01.07.2026 р.)	Денна/заочна

6	051 «Економіка»	«Бізнес-консалтинг»	другий (магістерський) рівень	докторка економічних наук, професорка, професорка кафедри економічної теорії О. С. Марченко	100	Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти, сертифікат № 133 від 28.01.2020 р. (строк дії Сертифікату до 28.01.2023 р.)	Денна/заочна
7	072 «Фінанси, банківська справа страхування»	«Фінансові ринки»	перший (бакалаврський) рівень	докторка економічних наук, професорка, професорка кафедри економічної теорії Л. В. Нечипорук	150	Не акредитована	Денна/заочна
8	073 «Менеджмент»	«Менеджмент організацій»	перший (бакалаврський) рівень	кандидатка економічних наук, доцентка, доцентка кафедри економічної теорії О. В. Овсієнко	150	Не акредитована	Денна/заочна
9	073 «Менеджмент»	«Бізнес-адміністрування»	другий (магістерський) рівень	докторка економічних наук, професорка, професорка кафедри економічної теорії О. С. Марченко	150	Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти, сертифікат № 142 від 28.01.2020 р. (строк дії сертифікату до 28.01.2025 р.)	Денна/заочна
10	262 «Правоохорона діяльність»	«Правоохоронна діяльність»	перший (бакалаврський) рівень	начальник Військово-юридичного інституту доктор юридичних наук С. М. Мельник	50	Ліцензія –наказ МОН України № 282-л від 28.12.2021 р.	Денна
11	262 «Правоохорона діяльність»	«Правоохоронна діяльність»	другий (магістерський) рівень	доктор юридичних наук, доцент, доцент кафедри кримінальної юстиції А. В. Лапкін	100	Ліцензія –наказ МОН України № 282-л від 28.12.2021 р.	Денна
12	262 «Правоохорона діяльність»	«Контр-розвідувальна діяльність»	другий (магістерський) рівень	доктор юридичних наук, професор, професор кафедри кримінального права №1 Р. С. Орловський	50	Ліцензія –наказ МОН України № 282-л від 28.12.2021 р.	Денна

13	081 «Право»	«Право»	третій (освітньо- науковий) рівень	доктор юридичних наук, професор, професор кафедри теорії і філософії права І. В. Процюк	75	Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти, сертифікат № 2077 від 27.07.2021 р. (строк дії сертифікату 01.07. 2027 р.)	Очна/ Заочна
14	293 «Міжнародне право»	«Міжнародне право»	третій (освітньо- науковий) рівень	завідувач кафедри права Європейського Союзу, доктор юридичних наук, професор І. В. Яковюк	15	Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти, сертифікат № 2217 від 04.10.2021 р. (строк дії сертифікату 01.07.2027 р.)	Очна/ заочна

2.4. Робота приймальної комісії

Вступна кампанія 2022 р. проходила за особливим порядком вступу на перший (бакалаврський) і другий (магістерський) рівні вищої освіти. На відміну від попередніх років, вступники бакалавріату використовували, як правило, результати національного мультипредметного тесту, а магістратури – магістерського комплексного тесту. При поданні документів, виконанні вимог до зарахування, а також у роботі приймальної та відбіркової комісії максимально застосовувалися дистанційні технології, включаючи профорієнтаційні заходи.

На відміну від інших спеціальностей, умови вступу на основні спеціальності Університету (081 «Право», 293 «Міжнародне право») не отримали більш сприятливих умов, а саме: конкурсний бал залишився на рівні 140, розподіл місць державного замовлення відбувався за результатами адресного розміщення, розгляд мотиваційних листів слугував лише додатковим конкурсним показником (не давав можливості бути основним при вступі на контракт), не існувало спрощеного порядку вступу до магістратури. З огляду на виклики у 2022 р. запроваджено нову форму вступного випробування – індивідуальна усна співбесіда, яку склали певні категорії вступників (очно й дистанційно). Незважаючи на труднощі, у 2022 р. в Університеті здійснено перший набір за спеціальністю 262 «Правоохоронна діяльність».

Вступ відбувався на 1–3-й курси бакалавріату, 1-й курс магістратури денної і заочної форми. За результатами вступної кампанії 2022 р. до Університету, враховуючи показники Полтавського юридичного інституту, вступило 3253 особи, з яких: 1710 – бакалавріат, 1543 – магістратура, 889 – навчання за державним

замовленням, 2051 – денна форма. На міжнародно-правовому факультеті навчатимуться 16 іноземних громадян.

2.5. Профорієнтаційна робота

Під час вступної кампанії 2022 року Центром рекрутингу, маркетингу та комунікацій Університету (далі – Центр) організовано й проведено низку корисних профорієнтаційних заходів, серед яких Дні відкритих дверей для бакалаврів і магістрів у форматі онлайн (травень 2022 р.). Під час прямих ефірів на офіційних сторінках Університету абітурієнти та їхні батьки мали змогу дізнатися від представників ректорату і приймальної комісії про правила цього річного вступу, особливості навчання в нашому Університеті й академічну мобільність студентів. Заходи переглянули 8500 абітурієнтів.

У липні проведено онлайн-зустріч із відповідальним секретарем приймальної комісії Університету щодо особливостей вступу за квотою-2. Завдяки вебінару абітурієнти та їхні батьки зрозуміли: хто має право на квоту-2, за яких умов і на яких спеціальностях діє ця пільга, як подати заяву на підтвердження квоти та багато іншого. Захід переглянули 8900 абітурієнтів.

Також у липні завершилися безкоштовні курси підготовки до національного мультипредметного тесту (НМТ) з предметів «Українська мова та література» й «Історія України», що були організовані й започатковані Центром. Курси розраховані на випускників навчальних закладів й охоплювали теми, які передбачалися програмою НМТ. Викладачі докладали неабияких зусиль, щоб заповнити прогалини у знаннях абітурієнтів і допомогти опанувати практичні навички, які стали у пригоді під час складання НМТ. У цілому курси переглянуто 35 тисяч разів із різних країн світу. Середня кількість переглядів одного заняття – майже 3000. Організатори отримали сотні позитивних відгуків, а учні, завдяки нашим курсам, – відмінні результати.

У Центрі активно діє Служба підтримки вступника Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого. Щодня на «гарячу лінію» надходять десятки дзвінків від абітурієнтів та їхніх батьків, які звертаються з різноманітними питаннями щодо вступу, прохідного балу, необхідних сертифікатів вступних випробувань, кількості бюджетних місць, форми навчання, місцезнаходження Університету, особливостей вступу на 2-й і 3-й курси тощо. За цей рік до callcentre звернулися понад 7000 абітурієнтів, які отримали вичерпну й професійну консультацію.

3. ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ ВІДПОВІДНО ДО СТАНДАРТІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

3.1. Організація навчального процесу, його нормативне та інформаційне забезпечення

Повномасштабне вторгнення військ російської федерації фактично зруйнувало нормальну побудову навчального процесу, який потроху лише тільки почав відновлюватися в післяковідні часи. Перші дні війни збіглися із завершенням атестації за другим (магістерським) рівнем. Попри всі перешкоди, процес атестації вдалося успішно завершити.

Відповідно до рекомендацій МОН України з 25 лютого до 4 квітня 2022 р. було оголошено перерву в навчанні, а для студентів призначені канікули. Хотілося б віддати належне й подякувати співробітникам Університету за те, що протягом визначеного часу вдалося адаптувати навчальний процес до нових реалій. Було створено додаткові електронні ресурси для самостійної роботи і проведення системного контролю знань. Загалом навчальний процес, пролонгований до 17 липня 2022 р. (для 1–3 курсів), був організований у дистанційному форматі. Також на рівні локальних актів Університету визначено два режими взаємодії учасників освітнього процесу – синхронний та асинхронний (останній передбачав можливість самостійно опановувати матеріал для тих здобувачів освіти, які перебували на окупованих й особливо небезпечних територіях, виконували завдання із захисту Батьківщини, з інших вагомих причин не мали можливостей постійно відвідувати заняття).

У цілому такий підхід виправдав себе і ситуації з перебігом навчання, завершенням навчального року, проведенням атестації для випускників бакалаврату й підсумкового контролю для інших курсів вдалося втримати на відповідному рівні, як із формальної точки зору, так і з позиції забезпечення належної якості навчання. Проте такі механізми навряд чи доцільно використовувати на регулярній основі, оскільки їх тривале застосування може істотно вплинути на якісні показники підготовки фахівців.

За результатами семестрового контролю знань у II (парному) семестрі 2021/2022 н. р. щодо здобувачів вищої освіти за освітнім ступенем «Бакалавр» та «Магістр» (денна форма навчання) абсолютна успішність становила 96,3 %, якісна успішність – 63,5 %.

Абсолютна успішність:

Факультети	Успішність, %
Факультет прокуратури	100 %
Факультет приватного права та підприємництва	89,7 %
Факультет слідчої та детективної діяльності	92,6 %
Факультет юстиції	93,2 %
Інститут підготовки юридичних кадрів для Служби безпеки України	99 %
Військово-юридичний інститут	100 %
Міжнародно-правовий факультет	96,65 %
Факультет адвокатури	100 %
Всього:	96,3 %

Якісна успішність:

Факультети	Успішність, %
Факультет прокуратури	55,4 %
Факультет приватного права та підприємництва	52,1 %
Факультет слідчої та детективної діяльності	62,3 %
Факультет юстиції	50,9 %
Інститут підготовки юридичних кадрів для Служби безпеки України	85 %
Військово-юридичний інститут	55,7 %
Міжнародно-правовий факультет	90,4 %
Факультет адвокатури	55,8 %
Всього:	63,5 %

1-й курс (перший бакалаврський рівень)		
Назва інституту, факультету	Абсолютна успішність	Якісна успішність
Факультет прокуратури	100 %	61,7 %
Факультет приватного права та підприємництва	86,7 %	44,9 %
Факультет слідчої та детективної діяльності	96 %	86,5 %
Факультет юстиції	95,6 %	64,9 %
Інститут підготовки юридичних кадрів для Служби безпеки України	100 %	100 %
Військово-юридичний інститут	100 %	67 %
Міжнародно-правовий факультет	98,6 %	88,7 %
Факультет адвокатури	100 %	53,4 %
2-й курс (перший бакалаврський рівень)		
Назва інституту, факультету	Абсолютна успішність	Якісна успішність
Факультет прокуратури	100 %	48,2 %
Факультет приватного права та підприємництва	100 %	39,4 %
Факультет слідчої та детективної діяльності	90,7 %	44,5 %
Факультет юстиції	91,63 %	39,65 %
Інститут підготовки юридичних кадрів для Служби безпеки України	100 %	100 %
Військово-юридичний інститут	100 %	48 %
Міжнародно-правовий факультет	95,4 %	86,9 %
Факультет адвокатури	100 %	50,3 %

3-й курс (перший бакалаврський рівень)		
Назва інституту, факультету	Абсолютна успішність	Якісна успішність
Факультет прокуратури	100 %	43,7 %
Факультет приватного права та підприємництва	91 %	33 %
Факультет слідчої та детективної діяльності	92,4 %	63,9 %
Факультет юстиції	93,8 %	55,8 %
Інститут підготовки юридичних кадрів для Служби безпеки України	96 %	64 %
Військово-юридичний інститут	100 %	52 %
Міжнародно-правовий факультет	93,9 %	87,5 %
Факультет адвокатури	100 %	55,4 %
1-й курс (другий (магістерський) рівень)		
Назва інституту, факультету	Абсолютна успішність	Якісна успішність
Факультет прокуратури	100 %	68,1 %
Факультет приватного права та підприємництва	87 %	75 %
Факультет слідчої та детективної діяльності	91,2 %	54,1 %
Факультет юстиції	91,51 %	43,4 %
Інститут підготовки юридичних кадрів для Служби безпеки України	100 %	76 %
Військово-юридичний інститут	-	-
Міжнародно-правовий факультет	98,8 %	98,5 %
Факультет адвокатури	100 %	64,1 %

Відраховані здобувачі:

Факультети	Кількість відрахованих здобувачів
Факультет прокуратури	17 осіб – за власним бажанням 8 осіб – за невиконання індив. навч. плану 5 осіб – за порушення умов контракту 4 особи – з інших причин Всього: 34 особи
Факультет приватного права та підприємництва	9 осіб – за власним бажанням; 1 особа – за невиконання індив. навч. плану Всього: 10 осіб
Факультет слідчої та детективної діяльності	2 особи – за невиконання плану Всього: 2 особи
Факультет юстиції (Право)	10 осіб – за власним бажанням; 2 особи – за невиконання індив. навч. плану Всього: 12 осіб
Інститут підготовки юридичних кадрів для Служби безпеки України	2 особи – за невиконання індив. навч. плану Всього: 2 особи
Військово-юридичний інститут	1 особа – за станом здоров'я 1 особа – за невиконання індив. навч. плану Всього: 2 особи
Міжнародно-правовий факультет	42 особи – за власним бажанням; 50 осіб – за невиконання індив. навч. плану 1 особа – інші причини Всього: 93 осіб
Факультет адвокатури	Всього: 3 особи
Всього:	158 осіб

Наступний семестр був так само, з урахуванням усіх ризиків і безпекових факторів, організований у дистанційному форматі з максимальним залученням електронних ресурсів для підготовки студентів і взаємодії у синхронному режимі з усіма учасниками навчального процесу.

Інформаційне забезпечення навчального процесу.

Інформаційне забезпечення цього року було спрямоване на забезпечення дистанційної роботи учасників навчального процесу. Якщо студенти і раніше отримували доступ до інформації на порталі АСУ дистанційно, то співробітники наповнювали базу даних безпосередньо в телекомунікаційній мережі Університету.

Для забезпечення дистанційної роботи співробітників з будь-якої точки мережі Інтернет було переглянуто політику інформаційної безпеки: вивчено, діагностовано й надано співробітникам безоплатні способи безпечного доступу до внесення змін до баз даних АСУ та ЄДЕБО. На цей час співробітники мають можливість працювати через глобальну мережу Інтернет з будь-якої геолокації, не виключаючи підключення з-за меж України.

Щодо автоматизації навчального процесу. Студентам Університету також надано ще більші можливості з дистанційного доступу до інформації. Так, студентам не потрібно прибувати до деканату для отримання довідки про навчання. На порталі АСУ студенти у власних кабінетах мають змогу замовити довідку про навчання в паперовому або електронному вигляді. Довідка може бути отримана як у вигляді скан-копії друкованого документа, так і у вигляді посилання на .pdf файл. Тепер довідка автоматично формується, підписується деканом і завіряється печаткою.

Крім того, студентам надано програмну можливість в особистих кабінетах переглядати і зберігати скановані копії документів, які були завантажені деканатом. Завантажувати скан-копії документів студенти можуть й особисто, через кабінет. До того ж вони верифікуються операторами деканатів та автоматично зберігаються в базі даних АСУ.

Отже, створено передумови, коли електронні копії таких документів як паспорт, закордонний паспорт, РНОКПП, документ, на підставі якого було зараховано студента (завантажені свого часу), стануть доступні для перегляду і друку в кабінеті студента на порталі АСУ.

Наразі інформаційне забезпечення через АСУ поширено й на поселення студентів до гуртожитків, бронювання кімнат для проживання. Розподіл поселення в кімнатах здійснюється з урахуванням таких факторів, як: статева ознака;

сімейний стан; громадянство; потреба в кімнаті у цілому. Система розрізняє гостей і студентів, здатна урахувувати та відображати стан оплати за проживання.

Нині Університет має програмну можливість перевести частину внутрішнього документообігу в електронний вигляд. Так, на оновленому порталі АСУ реалізовано сервіс електронного документообігу, який дозволяє користувачам вести документообіг в електронному вигляді, а саме: створювати документи і проводити їх облік; співвиконавцям спільно редагувати ті самі документи з відображенням інформації про те, хто з користувачів і які поправки додав у документ; призначати контролюючих осіб, перевіряти стан опрацювання й виконання документів.

Потрібно зауважити, що Університет отримує програмне забезпечення, що неухильно удосконалюється розробником відповідно до постійної зміни обстановки. Щонайменше раз на два місяці модулі АСУ оновлюються.

Щодо телекомунікаційної мережі Університету. Для запобігання відключенню електроенергії на основних вузлах системи інформаційного забезпечення проведено роботи щодо проєктування, випробування та введення в експлуатацію електрогенераторів.

Для забезпечення Інтернет-зв'язку у приміщеннях представників секретаріату облдержадміністрації виконано роботи з прокладання нових ліній зв'язку та налаштування обладнання.

Укладено меморандум із постачальником послуг доступу до мережі Інтернет (а саме з компаніями «Воля» та «ДАТА-груп») на надання потрібного обладнання та матеріалів для облаштування бомбосховища (цокольний поверх кафедри фізичного виховання) усім необхідним для доступу до мережі Інтернет. Проведено монтажні та налагоджувальні роботи. Обладнання підключене та використовується.

Університетом від Міністерства освіти і науки України отримано комплекс супутникового зв'язку Starlink Official. Також проведено роботи з пошуку та закупівлі потрібного приладдя (Starlink Official Ethernet Adapter) для більш якісних та розширених можливостей роботи комплексу.

Влітку цього року на базі Університету було створено тимчасовий екзаменаційний центр для проведення національного мультипредметного тестування (НМТ), магістерського тесту навчальної компетентності (МТНК) та магістерського комплексного тесту (МКТ).

Для проведення тестування підготовлено шість комп'ютерних класів, обладнаних відповідно до вимог технічного завдання Харківського регіонального

центру оцінювання якості освіти. Центр відзначив високий професійний рівень роботи персоналу тимчасового екзаменаційного центру Університету та організації тестування загалом.

Щодо дистанційного навчання. У 2022 р. продовжилася робота з розвитку дистанційних технологій навчання. Підтримання системи корпоративної електронної пошти Університету та порталу Навчальних електронних інформаційних комплексів (НЕІКів) покладено на лабораторію організації дистанційної освіти (ОДО).

Сервіс електронної пошти. Поточного року на порталі дистанційно були зареєстровані всі студенти першого курсу (бакалаврату, магістратури, аспірантури). Вони отримали поштові скриньки в домені корпоративної пошти plu.edu.ua. Кількість новозареєстрованих користувачів з серпня 2022 р. становила 1562 особи. Реєстрація на порталі дала їм можливість використовувати всі хмарні компоненти Microsoft 365 (Word, Excel, Power Point, Teams, Outlook, Forms тощо) безкоштовно.

Цього року кількість навчальних електронних інформаційних комплексів доведена до 600. Це дуже значна кількість порівняно з минулими роками. Багато НЕІКів містять мультимедійні файли. З 1 вересня 2022 р. активними користувачами є більш як 6,5 тисяч студентів. Усього акаунтів з роллю «викладач» маємо 476, із них активних (тобто тих, хто виконував активні дії на порталі після 1 вересня 2022 р.) – 323. Безпосередньо зараз ведеться робота з переміщення порталу в сторонню хмару з гарантією постійної роботоздатності. Фахівці лабораторії цього року впровадили у портал безкоштовну систему відеоконференц-зв'язку, яка не має обмежень у часі експлуатації (BigBlueButton) і яку зараз активно використовує ціла низка кафедр.

3.2. Система академічної доброчесності

В Університеті на постійній основі працює Комісія з академічної доброчесності (далі – Комісія) – незалежний колегіальний орган, створений із метою забезпечення дотримання науково-педагогічними працівниками нашого закладу, здобувачами вищої освіти, аспірантами й докторантами академічної доброчесності, професійної етики, інших етичних вимог як фундаментальних стандартів університетського життя. Комісія діє на підставі Кодексу академічної доброчесності Університету й Положення про Комісію. До її складу входять: сім науково-педагогічних працівників, зокрема, один докторант, обраний вченою радою Університету; один аспірант, обраний Радою молодих вчених Університету;

три студенти, призначені Студентським сенатом; Студентський омбудсмен. Голова Комісії – доцент кафедри прав людини та юридичної методології В. С. Смородинський.

У 2022 р. Комісія ухвалила сім рішень за зверненнями членів університетської спільноти і за результатами моніторингу академічної доброчесності, що проводився членами Комісії, які оприлюднені на сайті Університету. На підставі рішень Комісії ректором Університету за порушення вимог законів України «Про освіту» і «Про вищу освіту», трудового законодавства України, Кодексу академічної доброчесності Університету було припинено трудові відносини з одним викладачем Університету, ще двом викладачам оголошено догану, відраховано двох студентів Університету.

У своїх рішеннях Комісія наголосила, що категорично засуджує й виявлятиме нульовий рівень толерантності до будь-яких проявів підтримки членами університетської спільноти агресивної, загарбницької, людиноненависницької, нацистської за своєю сутністю політики російської федерації щодо України, виправдовування, визнання правомірною, заперечення збройної агресії російської федерації проти України, розпочатої у 2014 р., що може полягати, зокрема, у запереченні тимчасової окупації частини території України, захисті осіб – громадян російської федерації, які проявляли агресію і продовжують це робити зі зброєю в руках, представників збройних формувань російської федерації, незаконних збройних формувань, озброєних банд і груп найманців, створених, підпорядкованих, керованих і фінансованих російською федерацією, представників окупаційної адміністрації російської федерації, яку становлять її державні органи і структури, функціонально відповідальні за управління тимчасово окупованими територіями України, і представників підконтрольних російській федерації самопроголошених органів, які узурпували виконання владних функцій на тимчасово окупованих територіях України, і виправдовують інші подібні дії.

Водночас Комісія вказала, що принципами її діяльності, яких Комісія неухильно дотримується, є верховенство права, зокрема, законність, визначеність і пропорційність, а члени Комісії при розгляді звернень діють сумлінно, безсторонньо й неупереджено.

Ці принципи і рішення Комісії становлять основу системи академічної доброчесності Університету, яка постійно вдосконалюється і зміцнюється, навіть у складних воєнних умовах.

3.3. Навчально-методичне забезпечення освітнього процесу

Однією із невід'ємних умов ефективності освітнього процесу є його належне навчально-методичне забезпечення, яке, у свою чергу, виступає дидактичним засобом управління підготовкою здобувачів вищої освіти, інформаційною моделлю всієї освітньої системи.

В організації навчально-методичної роботи в Університеті найважливішу роль відіграє Науково-методична рада. Вона визначає стратегічні (перспективні) й тактичні завдання навчально-методичної роботи закладу.

У 2022 р. на засіданнях Науково-методичної ради розглядалися такі актуальні навчально-методичні питання у сфері вищої юридичної освіти: «Про затвердження стандартів вищої освіти спеціальності 081 «Право» першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівнів вищої освіти», «Про стан публікаційної активності в наукометричній базі Scopus науково-педагогічних працівників Університету», «Презентація інтерактивного електронного підручника «Трудове право України», підготовленого за підтримки Координатора проєктів ОБСЄ в Україні», «Про моніторинг навчально-методичних та електронних комплексів освітніх компонентів освітньо-професійної програми «Право» (магістерського) рівня» тощо.

Протягом звітного періоду в Університеті розроблено й затверджено на засіданні вченої ради освітньо-професійну програму «Міжнародне право» за спеціальністю 293 «Міжнародне право» другого (магістерського) рівня вищої освіти (протокол №13 від 7 липня 2022 р.).

Фахівцями навчально-методичного відділу підготовлено й затверджено на засіданні вченої ради Положення про порядок визнання результатів неформальної та/або інформальної освіти (протокол № 13 від 7 липня 2022 р.).

Крім того, на підставі відповідної освітньо-професійної програми першого (бакалаврського) і другого (магістерського) рівнів вищої освіти за кожною спеціальністю розроблено й затверджено на засіданнях вченої ради Університету навчальні плани.

Для формування індивідуальної траєкторії навчання здобувачів вищої освіти підготовлено каталоги вибіркових навчальних дисциплін першого (бакалаврського) і другого (магістерського) рівнів вищої освіти, в яких навчальні дисципліни за вибором студентів подано у вигляді майнорів.

Упродовж 2022 р. співробітниками навчально-методичного відділу проведено значну роботу щодо оновлення освітньо-професійних програм за спеціальністю 081 «Право» першого (бакалаврського) і другого (магістерського)

рівнів вищої освіти. Для викладачів Університету на постійній основі проводилися консультації з питань розробки й оновлення навчально-методичних комплексів навчальних дисциплін. Здійснювалася науково-методична експертиза підготовлених на кафедрах програм навчальних дисциплін, робочих програм і силабусів з усіх навчальних дисциплін, що викладаються в Університеті.

3.4. Практика і стажування

У 2022 р. студенти продемонстрували належну теоретичну підготовку та здобути в Університеті знання під час проходження практики і отримали позитивні результати при захисті матеріалів практики. А саме: на 4-му курсі до захисту матеріалів виробничої практики було допущено 1143 студенти, з яких 100 % успішно захистили відповідні матеріали.

Варто підкреслити, що в характеристиках, виданих студентам різними органами охорони правопорядку та бізнес-структурами, відзначено їхнє вміння самостійно вирішувати конкретні завдання по цивільних та кримінальних справах, дотримання процесуального порядку виконання окремих слідчих дій, володіння аналітичними здібностями, добру обізнаність з питань матеріального і процесуального права, навички складання потрібних юридичних документів для правового супроводження бізнесу тощо.

Студенти на 2-му курсі магістратури проходять практику (стажування) за потенційним першим робочим місцем. До проходження практики (стажування) було допущено 701 студента. Усі вони успішно пройшли практику та захистили ановані звіти.

Як і раніше, триває активна співпраця з цього напрямку з Офісом Генерального прокурора, Державною судовою адміністрацією України, Національним агентством з питань запобігання корупції, Національним агентством України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів, Державним бюро розслідувань, Національним антикорупційним бюро України, Верховним Судом, Міністерством юстиції України, Державною податковою службою, Антимонопольним комітетом України, Національною асоціацією адвокатів України, Харківською міською радою, Міністерством внутрішніх справ України, Харківським науково-дослідним інститутом судових експертиз ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса.

Цього року було продовжено співпрацю з Координаційним центром з надання правової допомоги, що передбачає не тільки можливість проходження виробничої практики та стажування студентами нашого Університету на базі

центрів та бюро з безоплатної правової допомоги, а й упровадження певних елементів так званої «клінічної» освіти в навчальний процес, коли для наших студентів на базі центрів досвідченими адвокатами будуть проводитися практичні заняття у формі опитувань клієнтів, судових засідань, імітації окремих процесуальних заходів, а також залучення студентів до підготовки певних процесуальних документів та дій.

Зважаючи на обставини запровадження воєнного стану та ведення на території України повномасштабних воєнних дій, цього року був запроваджений механізм проведення практики дистанційно на базі Юридичної клініки Університету. Проходження практики в клініці дозволяє студентам поглибити свої знання у сфері цивільного, житлового, сімейного, кримінального та цивільного процесів, а також набути навичок роботи з клієнтами, навчитися аналізувати проблеми клієнтів, проводити консультації, складати юридичні документи тощо. Також студентами надавались усні та письмові консультації, роз'яснення щодо складання процесуальних документів по цивільних справах.

Поряд з цим у напрямі практики та стажування оновлено базу меморандумів про співпрацю. Постійно проводиться моніторинг досвіду аналогічних відділів інших університетів в Україні, окрім того, досліджуються найбільш затребувані заходи серед студентства щодо цього та аналізується можливість залучення потенційних партнерів.

За сприяння відділу кар'єрної підтримки та працевлаштування підписано меморандум про співробітництво з юридичною фірмою «ЕДВАНК» та встановлено контакти для майбутньої співпраці із консалтинговими фірмами «Делойт» та «КПМГ».

Одним із головних та масштабних проектів напряму практики є проведення конкурсів на практику. Наразі за сприяння відділу кар'єрної підтримки та працевлаштування було оголошено низку конкурсів до органів державної влади, зокрема, до Державного бюро розслідувань, Національного агентства з питань запобігання корупції, Національного антикорупційного бюро України, Національного агентства України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів Державної аудиторської служби.

3.5. Юридична клініка

Юридична клініка як структурний підрозділ Університету робить вагомий внесок у розвиток правової культури населення і здійснює юридичну підтримку

громадян.

Зокрема, надає безоплатну правову допомогу:

- приймає звернення через Messenger в соціальній мережі Facebook;
- приймає звернення, що надходили на офіційну електронну адресу Юридичної клініки;
- приймає запитання на власному сайті.

Протягом 2022 р. командою Юридичної клініки було опрацьовано 101 звернення від громадян. У зв'язку з нинішніми подіями найбільш актуальними є звернення громадян, пов'язані з гарантіями, які надаються військовослужбовцям, із соціальними виплатами для ВПО, сплатою комунальних послуг під час воєнного стану тощо.

Правова просвіта населення. Одним із ключових напрямів сьогодення для Юридичної клініки є написання актуальних постів у соціальних мережах, а саме: Інстаграм, Телеграм, Фейсбук та сайт Юридичної клініки. Так, в Інстаграм можна знайти велику кількість цікавих постів і рілсів.

Клініцисти постійно шукають і аналізують актуальну правову інформацію за різними напрямами, оформлюючи її у звіти, які щодня публікуються в Telegram-каналі. Студенти намагаються робити все, щоб кожен зміг знайти просту і зрозумілу відповідь на свої запитання.

У Фейсбучі можна з легкістю знайти аналізи судової практики Верховного Суду та ЄСПЛ, актуальні питання законодавства у різних галузях – цивільне, трудове, сімейне право, житлове, адміністративне тощо.

Всього було написано й розроблено 932 матеріали, із них правових постів і статей – 724, інформаційно-розважальних постів – 208. Вони розміщені:

- на сайті – 54 правові статті;
- у Фейсбучі – 199 (правові статті – 157 й інформаційно-розважальні – 42);
- в Інстаграм – 172 (правові статті – 129 й інформаційно-розважальні – 43);
- у Telegram-каналі – 507 (правові статті – 384 й інформаційно-розважальні – 123).

Студентами Юридичної клініки для школярів з усієї України проведено 10 правопросвітних лекцій у форматі онлайн з актуальних тем, які цікавлять підлітків і розширюють їх кругозір.

Юридична клініка у такий важкий час змогла зберегти свої традиції, а саме: проведення загальних зборів, неформальних зустрічей з практиками, перегляд фільмів на юридичну тематику шляхом використання електронних ресурсів, проведення вікторин тощо.

Конференції. 28 травня 2022 р. і 19 листопада 2022 р. були проведені XV та XVI всеукраїнські науково-практичні конференції «Актуальні шляхи удосконалення українського законодавства», співорганізаторами яких виступили Координаційний центр з надання правової допомоги, Рада адвокатів Харківської області та громадська організація «Центр розвитку правничої клінічної освіти». Усі охочі мали змогу викласти своє бачення недоліків і можливостей уточнення формулювань та вирішення проблем українського законодавства.

Проходження практики на базі Юридичної клініки. Цього звітного року пройшли практику 126 студентів Університету. Із них 15 – студенти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти і 111 – студенти другого (магістерського) рівня.

Студенти-клініцисти на цьому етапі поповнюють свою базу знань щодо правового регулювання відносин під час воєнного стану, а також міжнародного гуманітарного права, а воєнний стан зміцнив силу й бойовий дух українського народу, і це щодня проявляється дедалі більше як на фронті, так і в правничій діяльності.

3.6. Наукова бібліотека

Наукова бібліотека як структурний підрозділ Університету, діяльність якого пов'язана з бібліотечно-інформаційним забезпеченням освітньо-наукових потреб студентської спільноти і науково-педагогічного складу, в 2022 р. стикнулася з негативними наслідками через повномасштабне вторгнення РФ в Україну. Внаслідок війни порушено усталений порядок організації процесів обслуговування читачів і функціонування окремих відділів Наукової бібліотеки. Після остаточного переходу Університету на нові форми онлайн-навчання збільшився розрив у можливостях студентів, викладачів і бібліотечного персоналу відвідувати бібліотечні локації та користуватися фондами. Такі обставини, природно, призвели до значного скорочення показників відвідуваності, книговидачі, унеможливили процеси оцифрування раритетних видань тощо.

У зв'язку з аварійним знеструмленням серверу, вийшов з ладу `dspace.nlu.edu.ua` (електронний архів вчених Університету), що стало новим викликом, оскільки потрібно було відновити його роботу в дистанційному режимі. Постійний зв'язок з адміністратором серверу в разі відсутності доступу до серверного обладнання (відсутність Інтернету, напруги тощо), консолідовані професійні дії працівників бібліотеки допомогли оперативно вирішити питання відновлення дієздатності серверу і запустити резервне сховище даних.

Процеси діяльності бібліотеки налаштовані на дистанційні комунікації. Здійснюється постійний дистанційний супровід організації бібліотечних процесів у роботі з ресурсами, базами даних та автоматизованою бібліотечною інформаційною системою. Проводиться налаштування мережевого доступу до можливості друкування документів, відбуваються постійна підтримка, допомога в налаштуванні комп'ютерної техніки й автоматизованих робочих місць бібліотекарів online, навіть якщо техніка втрачає доступ до мережевого Інтернету.

Отже, віддалений доступ в умовах, які постали перед бібліотекарями і читачами, став провідним шляхом у вирішенні майже усіх робочих питань, а хмарні ресурси Google, Office 365 активно застосовуються для дистанційної роботи й комфортного електронного документообігу.

Із часом, незважаючи на складні умови праці в форматі онлайн, бібліотеці вдається впоратися з безпрецедентними викликами і успішно організувати процеси обслуговування користувачів, забезпечувати їх доступ до основних бібліотечних ресурсів, вебсайту, Стандартизованого електронного навчально-методичного комплексу, повнотекстових матеріалів інституційного репозитарію та інших банків знань бібліотечного вебпорталу.

Протягом тривалого часу соціальна мережа, послуга бібліограф-онлайн, месенджер, чати стали робочими інструментами для постійного комунікування з науковцями і студентами Університету. Для цього посилено використання Instagram (43 249 користувачів), Telegram (61 356 переглядів, сповіщень, повідомлень тощо), Zoom (інструмент оперативного зв'язку, проведення нарад, зустрічей із користувачами бібліотеки).

Уперше бібліотека втілила у практику використання можливостей «Укрпошти» («Нової пошти») для отримання й повернення підручників студентами. Для віддаленого обслуговування студентів, за допомогою платформи Google Form, використано сервіс автоматизованого замовлення читачами підручників. Кількість відправлених студентам посилок — 195, отриманих — 1300.

Постійно проводиться обробка документів (матеріалів збірників наукових праць, монографій), які надсилаються до відповідної служби бібліотеки на завантаження у репозитарій Dspace (прийнято 129 запитів, які містили 270 документів для опрацювання та подальшого розміщення в електронному архіві). Здійснюється аналітико-синтетична обробка документів, що надходять до бібліотеки, й формуються бази даних електронного каталогу. За зверненнями викладачів, аспірантів і студентів Університету відділ наукової бібліографії онлайн визначає індекси УДК на наукові статті та монографії (168).

Серед основних напрямків діяльності бібліотеки – облік публікаційної активності вчених Університету в міжнародних наукометричних базах даних Scopus і Web of Science. Ці важливі питання у постійному полі зору служби наукометрії та бібліометрії. Зокрема, на запити керівництва Університету підготовлено 15 аналітико-статистичних довідок щодо показників цитувань вчених у Scopus та Web of Science. Поповнюється відповідними матеріалами електронна картотека «Публікації вчених НЮУ ім. Ярослава Мудрого в Scopus» яка доступна на сайті. На допомогу науковцю бібліотека постійно оновлює інформацію про контент у Scopus: перелік журналів, що індексується в Scopus; перелік нових журналів, що почали індексуватися в Scopus та вилучено зі Scopus; перелік матеріалів конференцій, що індексуються в Scopus.

За даними міжнародних наукометричних баз даних Scopus і Web of Science, у профілі організації відображаються такі показники публікаційної активності Університету (станом на кінець грудня 2022 р.):

- у Scopus – 574 публікації, у тому числі за 2022 р. – 82; h-індекс Університету – 14; кількість цитувань – 911.

- у Web of Science Core Collection – 419 публікацій, у тому числі за 2022 р. – 61; h-індекс Університету – 8; кількість цитувань – 437.

За обліковими даними, які відстежують працівники Наукової бібліотеки, у 2022 р. у зазначених наукометричних системах проіндексовано (станом на 14 грудня 2022 р.): у базі Scopus – всього 135 публікацій авторів Університету, серед них:

- у профілі організації 126 публікацій (1 – 2019 р.; 1 – 2020 р.; 47 – 2021 р.; 77 – 2022 р.);

- не в профілі організації – це публікації, де зазначена інша організація, 7 публікацій (1 – 2019 р.; 5 – 2021 р.; 1 – 2022 р.), а також публікації, стосовно яких відправлено запити (у грудні 2022 р.) на додання до профілю організації – 2 (за 2022 р.).

Усього 38 публікацій авторів Університету не входять до профілю вишу в Scopus, бо зазначено афіліації інших організацій.

Значна увага приділяється онлайн-заходам з наукометричної грамоти і просвітництва для аспірантів і викладачів. Проводяться індивідуальні й групові консультації. Тематика різноманітна: як створити профіль вченого у Google Scholar; покрокова реєстрація на платформах міжнародних баз даних Scopus, Web of Science, безкоштовний доступ до ресурсів видавництва Elsevier, ін. (213 консультацій). Матеріали доступні на бібліотечному вебпорталі.

Набувають популярності Інформаційні години для студентів і аспірантів першого року навчання. Такі Zoom-зустріч корисні для здобуття знань про основні бібліотечні ресурси, можливості сайту, інституційного Репозитарія, Електронного каталогу в отриманні достовірної інформації і повнотекстових матеріалів для виконання освітньо-наукових завдань і досліджень (заходами вже охоплено 482 учасники). Ця робота триває.

Наукова бібліотека своєчасно підготувала необхідні документи (договори) для отримання Університетом безкоштовного доступу до міжнародних ресурсів ScienceDirect, Scopus, Researcher Discovery компанії Elsevier, а також до матеріалів баз даних Research4life, LexisNexis, Coursera.

Крім того, Наукова бібліотека є організатором і співучасником культурно-просвітницьких заходів. Зокрема, правопросвітницька, профорієнтаційна діяльність – це нагода продемонструвати нинішнім старшокласникам, а в майбутньому абітурієнтам нові можливості юридичної професії, встановити партнерські зв'язки зі школами. Так, у Національному юридичному університеті імені Ярослава Мудрого в режимі онлайн проведено правознавчий захід, присвячений Міжнародному дню прав людини «Я маю право... мати право», орієнтований на правову просвіту школярів. Організаторами заходу виступили: Наукова бібліотека, кафедра міжнародного права та Юридична клініка Університету. Учнів Харкова й області зацікавили змістовні виступи й продумані презентаційні матеріали студентів-клініцистів, завідувача кафедри міжнародного права Володимира Стешенка. Декан факультету юстиції, відповідальний секретар приймальної комісії Костянтин Соляник ознайомив старшокласників із перевагами й перспективами юридичної професії, умовами вступу й особливостями навчання в Національному юридичному університеті імені Ярослава Мудрого.

3.7. Видання навчальної літератури

Незважаючи на складні для університетської спільноти й усієї країни часи, одним із пріоритетів діяльності й першочергових завдань ректорату, професорсько-викладацького складу і редакційно-видавничого відділу (далі – РВВ) залишається забезпечення навчального процесу необхідною літературою (підручниками, посібниками, методичними рекомендаціями до контрольних робіт, семінарських і практичних занять тощо). З огляду на останні новації в освітній сфері, виклики сьогодення, тобто орієнтування вищої освіти на студентів і молодих науковців, прагнення задовольнити різноманітні потреби і запити, чого найшвидше можна досягти саме за допомогою мережі Інтернет, суттєвих змін зазнали й

підходи до підготовки і видання матеріалів до дисциплін, які уже викладаються або пропонуються на вибір. Спираючись на стратегічні завдання Університету і тенденції розвитку вищої освіти, співробітники РВВ координують дії і тісно співпрацюють із кафедрами задля досягнення мети – створення в нашому закладі сучасного інформаційного освітньо-наукового середовища, що функціонує з дотриманням національних, міжнародних стандартів юридичної освіти й правової науки й орієнтоване на всебічний розвиток молоді, яка навчається.

Протягом поточного року було підготовлено й рекомендовано вченою радою до друку:

- 1) підручники:
 - «Трудове право»;
 - «Теорія міжнародних відносин» (за ред. М. П. Требіна);
 - «Фінансове право» (за ред. О. О. Дмитрик);
 - «Актуальні проблеми адвокатури», підготовлений колективом кафедри цивільної юстиції і адвокатури (за ред. Т. Б. Вільчик);
 - «Основи римського приватного права» (за заг. ред. В. І. Борисової);
 - «Податкове право» (за ред. Д. О. Гетьманцева та М. П. Кучерявенка);
- 2) навчальний посібник «Естетика» (видання друге доповнене і виправлене);
- 3) збірник постатейних матеріалів до Кодексу адміністративного судочинства 2018–2021 р.

У зв'язку з тим, що був також переглянутий перелік основних і спеціальних навчальних курсів, розробка програм і їх методичне забезпечення були в центрі уваги кафедр, викладачів і фахівців РВВ. Матеріали розміщувалися не лише на сайті бібліотеки, а й на АСУ. Зокрема, упродовж 2022 н. р. відредаговано й розміщено на сайті бібліотеки і в АСУ такі видання:

- 1) *програми комплексного іспиту*
 - з правових основ публічного адміністрування та публічної служби профілю «Публічне адміністрування в сфері юстиції»; «Теорія та практика кримінального процесуального доказування»;
- 2) *програми навчальних дисциплін*
 - «Цивільний процес»;
 - «Судочинство в господарських судах»;
- 3) *навчально-методичні посібники*
 - для самостійної роботи та практичних занять з навчальної дисципліни «Правові основи бухгалтерського обліку» (у схемах);

- з навчальної дисципліни «Податкове право»;
- з навчальної дисципліни «Державна реєстрація речових прав на земельні ділянки»;
- з навчальної дисципліни «Земельні спори»;
- з навчальної дисципліни «Земельне право України»;
- з навчальної дисципліни «Філософія» (здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії);

4) плани семінарських занять з

- історії держави і права України;
- історії держави і права зарубіжних країн;
- «Історія та культура України»;

5) методичні матеріали до практичних занять з навчальної дисципліни «Діяльність прокуратури у сфері запобігання корупції» (48 с.):

- «Адвокат в адміністративному процесі» (68 с.);
- «Правові основи публічного адміністрування» (66 с.);
- «Теорія і практика адміністративного судочинства» (54 с.);
- «Методичні матеріали до підготовки контрольної роботи з філософії».

Крім того, відредаговано такі документи, як: «Антикорупційна програма» (20 с.); Положення про порядок визнання результатів неформальної та/або інформальної освіти (8 с.); Положення про організацію самостійної роботи студентів в Національному юридичному університеті імені Ярослава Мудрого (16 с.).

Також відредаговано і підготовлено до друку матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції «Адвокатура України: сучасний стан та перспективи розвитку» у 2-х частинах. Триває робота над підготовкою видання «Професійна відповідальність правника».

Крім того, згідно з планом видання навчально-методичної літератури планувалося, що вийдуть друком шість підручників («Трудове право», «Теорія міжнародних відносин» (за ред. М. П. Требіна); «Фінансове право» (за ред. О. О. Дмитрик); «Актуальні проблеми адвокатури» (за ред. Т. Б. Вільчик); «Основи римського приватного права» (за заг. ред. В. І. Борисової); «Податкове право» (за ред. Д. О. Гетьманцева та М. П. Кучерявенка)), а також один навчальний посібник; один Збірник постатейних матеріалів. На жаль, не все виконано. Видано три підручники, а саме «Трудове право», «Податкове право».

Як показує аналіз, велика кількість студентів надає перевагу навчальним матеріалам і підручникам, що є в електронному вигляді, оскільки вони дають

можливість кожному (незалежно від рівня підготовки) брати активну участь у навчальному процесі, індивідуалізувати свій процес зі здобуття знань, здійснювати самоконтроль, бути не пасивним спостерігачем, а активно одержувати знання й оцінювати свої можливості.

3.8. Фізичне виховання та розвиток студентського спорту в умовах воєнного стану

У складних умовах кафедра фізичного виховання та спортивний клуб Університету продемонстрували стійкість, впевненість і незламність. Уся наша спортивна спільнота в умовах воєнного часу об'єдналася, допомагаючи один одному і працюючи на благо нашої рідної України.

Поки наші українські воїни героїчно боронять Батьківщину, наближаючи перемогу, спортсмени Університету доводять, що вони «бійці спортивного фронту», які виборюють перемогу заради України. Так, серед них 44 переможці Всесвітньої шахової олімпіади, багаторазові переможниці чемпіонату світу з водних видів спорту в артистичному плаванні, чемпіони й призери інших змагань міжнародного та всеукраїнського рівнів. Вони – герої сучасного спорту.

За підсумками 2022 р. наші студенти принесли до скарбнички спортивної слави Університету й України майже 50 медалей різного ґатунку. Серед найкращих спортивних досягнень за 2022 р. слід вказати те, що:

– гросмейстер *Анна Ушеніна* (член шахового спортивного клубу Університету) у складі Національної збірної команди України стала чемпіонкою 44-ї Всесвітньої шахової олімпіади, що пройшла в м. Ченнай (Індія). Чемпіонку готували тренери шахового клубу Університету Михайло Дроцький і Олександр Ковчан. Для України це друга перемога на шаховій Олімпіаді серед жінок. Раніше наші дівчата перемагали у 2006 р.:

– заслужені майстри спорту України, студентки факультету юстиції *Владислава* і *Марина Алексїви* у складі Національної збірної команди України з артистичного плавання стали багаторазовими переможницями чемпіонату світу–2022 з водних видів спорту. Українки тріумфували у довільній комбінації, випередивши команди Японії та Італії;

– майстри спорту України міжнародного класу *Роман Труш* і *Дмитро Стеценко* стали переможцем і призером чемпіонату України серед чоловіків (17, 18 серпня 2022 р. м Київ). Це були перші змагання такого масштабу серед усіх видів спорту після повномасштабного вторгнення російських агресорів 24 лютого 2022 р. в Україну;

– волейбольна команда *Університету* впевнено виступає на чемпіонаті України серед команд Супер Ліги;

– майстер спорту України *Назар Вісков* у категорії кадети став бронзовим призером чемпіонату Європи в особистому заліку і здобув золото в командному заліку. На Європейському юнацькому олімпійському фестивалі разом зі збірною України став віцечемпіоном. Він також виборов 3-тє місце на чемпіонаті України серед дорослих і є кандидатом на участь в Олімпійських іграх;

– майстри спорту України міжнародного класу *Вячеслав Шудров* і майстер спорту України *Артем Дуленко* стали чемпіоном та призером Кубка Європи з гирьового спорту 2022;

– директор спортивного клубу *Микола Гоєнко* на чемпіонаті Європи серед ветеранів з бігу по шосе на 5 км в італійському м. Гроссето посів 2-ге місце і здобув перемогу на міжнародних змаганнях з бігу на 10 км у Швейцарії;

– гросмейстер шахового спортивного клубу «Юридична академія» *Олександр Ковчан* посів 2-е місце на міжнародному турнірі GM Mix Third Saturday 240 (швейцарська система, 9 турів, 24 учасники). Він набрав 6,5 очок, поділивши 1–2 місця, і лише за додатковим коефіцієнтом залишився другим;

– майстер спорту України міжнародного класу *Олена Савельєва* здобула золоту медаль серед жінок у версії В-6 (демонстрація формальних технічних комплексів, «КАТА») на міжнародному відкритому онлайн-турнірі з військово-спортивних багатоборств.

Усі ці досягнення показують високий рівень стану фізичного виховання студентської молоді в Національному юридичному університеті імені Ярослава Мудрого, що є результатом злагодженої співпраці кафедри фізичного виховання, спортивного клубу і великої підтримки з боку ректорату.

3.9. Взаємодія з органами студентського самоврядування

Студентське самоврядування Університету від самого початку повномасштабного вторгнення російської федерації на територію України, не ігнорувало свої обов'язки та зобов'язання перед студентами. Представники студентського самоврядування намагались максимально налагодити та встановити спокійну атмосферу, без паніки та хаосу серед студентів, щоб забезпечити організовану евакуацію студентської спільноти з гуртожитків університету. Цей процес, урахувавши наведену ситуацію, відбувався досить проблематично, але завдяки працівникам Університету, гуманітарному штабу, студентському самоврядуванню це було проведено максимально швидко та

якісно. Кожному студенту було надано в достатній кількості гуманітарну допомогу, облаштовано укриття для тимчасового проживання у підвалах гуртожитків.

У перший день війни була запущена студентами інформаційна кампанія, а саме опублікування офіційного звернення до міжнародної університетської спільноти задля підтримки України як фінансово, так й інформаційно. Було надіслано понад 200 заяв до іноземних вищих навчальних закладів, міжнародних організацій, посольств, видань щодо допомоги нашій країні. Одразу почав розвиватися волонтерський напрям діяльності студентства, наприклад, благодійний юридичний форум, який є спільним проєктом студентства та благодійного фонду «Вільні Люди» Романа Чумака. Студентський Сенат також доєднався до всеукраїнської благодійної акції «Бакалавр 4.5.0.», який був організований БФ Сергія Притули, та закликав до цього студентство.

Розвиток юридичної науки продовжує розвиватись і навіть під час дії воєнного стану в країні. До прикладу, був організований івент «Юридична кар'єра. Закладаємо фундамент твого професійного розвитку».

Радами студентського самоврядування факультетів Університету було організовано такі заходи:

- I. Рада студентського самоврядування факультету адвокатури:
 - Права людини в умовах збройних конфліктів;
 - Кіновечір українських фільмів у співпраці з факультетом прокуратури;
 - Адвокатура в умовах воєнного стану;
 - Мінна небезпека. Сучасні реалії;
 - Нотатки неправильного адвоката;
 - Шлях до створення адвокатського бюро. Плюси і мінуси партнерства;
 - Вибір подальшої спеціалізації;
 - Усе про юридичний аудит;
 - Оренда житла: питання та відповіді;
 - Санкційна політика в Україні;
 - Зустріч із представниками Ради студентського самоврядування факультету;
 - Від студента до адвоката: формула успіху;
 - Тимчасовий захист громадян України в Європі;
 - Правила спілкування з правоохоронцями на дорозі;
 - Усі секрети юридичного бізнесу;
 - Доктрина прихованих повноважень VS Доктрина виключних повноважень-
 - «Найкращий співрозмовник» у співпраці з факультетами прокуратури та

господарського права.

- TikTok сфера для адвоката: ЗА чи ПРОТИ;
- Дипломація VS реалії сьогодення;
- Всеукраїнський муткорт із кримінального права та процесу.

Окрім того, Рада студентського самоврядування факультету адвокатури займається благодійною діяльністю, була організована акція «Картина за донат». Студенти донатили кошти у фонд «Повернись живим». Переможець отримав живописну картину від української художниці. Також від факультету адвокатури було передано автомобіль до спецпідрозділу ЗСУ.

II. Рада студентського самоврядування факультету юстиції:

- Що робити, якщо загубився в юриспруденції?
- Юрист – бути чи не бути? Як зрозуміти, що юриспруденція це – моє?
- Емоційне вигорання;
- Шлях до лідерства;
- Кар'єра правника;
- Серія вебінарів «Нове навчання – інше життя»;
- Як українському юристу знайти роботу за кордоном?
- Дізнайся більше про Офіс студентського омбудсмена;
- Військовий юрист. Як почати працювати у специфічній галузі права?
- Вебінар від фонду Lifeline Ukraine «Як поводитися з військовими, які повернулися з лінії фронту?».

3.10. Міжнародне співробітництво, академічна мобільність

За 2022 р. Центр міжнародної освіти та інноваційного розвитку (керівниця – О. О. Нанарова) істотно розширив перелік міжнародних партнерів серед іноземних навчальних закладів, у тому числі в рамках реалізації програми академічної мобільності студентів, аспірантів та викладачів Університету. Центром реалізовано такі заходи:

1. Пошук нових партнерів та налагодження співпраці із закордонними університетами. У результаті підписано Меморандуми з:

- Університетом Сапієнца (Італія);
- Центральним Ланкаширським університетом (Кіпр);
- Університетом Падуї (Італія).

2. Забезпечено участь студентів у програмі академічної мобільності:

- весняний семестр 2021 н. р. – загалом 11 осіб;
- осінній семестр 2022 н. р. – загалом 35 осіб.

3. Забезпечено участь аспірантів у програмі академічної мобільності:

– осінній семестр 2022 н. р. – загалом три особи.

4. Започатковано проєкт «Гостьовий лектор» у форматі онлайн, що дозволяє залучати провідних експертів до викладання авторських курсів англійською мовою для широкої аудиторії – студентів, аспірантів, викладачів, у тому числі з іноземних партнерських університетів. За результатами проходження курсу учасники забезпечуються сертифікатом. Проєкт відкриває широкі можливості поглиблення інтернаціоналізації Університету. У межах проєкту:

– проведено онлайн-курси для студентів, аспірантів та викладачів Університету із залученням іноземних професорів («Summer camp of traditional Chinese culture», Китай, Сіньянський університет; Літня школа «Сучасні особливості захисту прав людини в країнах трьох морів», Латвія, Балтійська міжнародна академія; Онлайн-захід «Centre for the Rule of Law and European Values (CRoLEV) NET», Кіпр, Університет Центрального Ланкаширу; Онлайн-курс «International Law In Action: Investigating and Prosecuting International Crimes», Нідерланди, Лейденський університет; Онлайн-курс «War Crimes», Велика Британія, Юридична онлайн-школа «UK LAW».

5. Організація роботи Програми подвійних дипломів із партнерським університетом Миколаса Ромеріса (м. Вільнюс, Литва):

– проведено вебінар з детальним роз'ясненням процедури подання документів на отримання гранту студентами на рік навчання у Литві;

– проведено вебінар щодо особливостей навчання та вступу на програми подвійних дипломів для студентів 1–4 курсу НЮУ імені Ярослава Мудрого;

– на 2022–2023 н. р. сформовано одну академічну групу на програму подвійних дипломів.

6. Організована участь студентів та викладачів університету у таких стипендіальних програмах:

– Ukraine in European Dialogue Junior Fellowship, Австрія, Інститут гуманітарних наук;

– Non-Residential Fellowships for Scholars from Ukraine, Австрія, Інститут гуманітарних наук;

– Study Scholarships – Master Studies for All Academic Disciplines, Німеччина, Німецька служба академічних обмінів DAAD;

– Development-Related Postgraduate Courses (EPOS), Німеччина, Німецька служба академічних обмінів DAAD;

– Development-Related Postgraduate Courses (EPOS / AST): Re-invitation

Programme for former scholarship-holders, Німеччина, Німецька служба академічних обмінів DAAD;

– Bilateral Exchange of Academics, Німеччина, Німецька служба академічних обмінів DAAD;

– Graduate School Scholarship Programme (GSSP), Німеччина, Німецька служба академічних обмінів DAAD;

– Research Grants – Bi-nationally Supervised Doctoral Degrees / Cotutelle, Німеччина, Німецька служба академічних обмінів DAAD;

– Research Grants – Doctoral Programmes in Germany, Німеччина, Німецька служба академічних обмінів DAAD;

– Research Grants – One-Year Grants for Doctoral Candidates, Німеччина, Німецька служба академічних обмінів DAAD;

– Central Asian Legal Research, Узбекистан, Ташкентський державний юридичний університет;

– Трирічна дослідницька програма «IDE – JETRO», Японія, Інститут економік Японської організації зовнішньої торгівлі.

4. ВИКОНАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ПЛАНІВ І ПРОГРАМ, ДОТРИМАННЯ ВСІМА ПІДРОЗДІЛАМИ УНІВЕРСИТЕТУ ШТАТНО-ФІНАНСОВОЇ ДИСЦИПЛІНИ, ОРГАНІЗАЦІЯ ТА ЗМІЦНЕННЯ КОНТРОЛЮ ЗА НАВЧАЛЬНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ

Якість підготовки фахівців.

Система внутрішнього забезпечення якості освіти функціонує в Університеті на різних рівнях. Відділ внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності функціонує у складі Центру забезпечення освітнього процесу як окремий структурний підрозділ, відповідальний за внутрішнє забезпечення якості освіти. Протягом 2022 р. відділом були проведені численні опитування представників студентської спільноти щодо різного роду академічних питань (рівень обізнаності здобувачів щодо вимог академічної доброчесності, рівень якості освітньо-професійних програм, вподобання здобувачів освіти першого курсу як абітурієнтів під час вступної кампанії та ін.). Окремо слід наголосити, що опитування, проведені щодо якості організації освітнього процесу в дистанційній формі в умовах воєнного стану, щодо проходження практики у 2022 р. та щодо доцільності корегування навчального плану підготовки юристів на різних факультетах Університету дають можливість оперативно реагувати на виклики сьогодення. Крім того, відповідні заходи внутрішнього забезпечення якості освіти здійснюються на інших рівнях забезпечення якості (деканати факультети, кафедри) в межах їх

повноважень.

Навчальна дисципліна.

У 2022 р. навчальний процес здійснювався в дистанційному режимі з використанням технологій відеозв'язку. Такі обставини, з одного боку, потребують нових засобів контролю за виконанням навчальної дисципліни, з іншого – надають спрощені технічні можливості для його проведення. У 2022 р. я видав наказ «Про організацію контрольних заходів із забезпечення якості навчального процесу» № 609-с від 24 жовтня 2022 р., на його виконання було здійснено перевірки дотримання вимог проведення науково-педагогічними працівниками навчальних занять. Перевірки здійснювалися проректором з навчально-методичної роботи О. М. Ярошенком спільно з Центром забезпечення освітнього процесу та деканами факультетів, що надало можливість здійснювати контроль за дотриманням навчальної дисципліни як науково-педагогічними працівниками Університету, так і здобувачами вищої освіти. Під час перевірок виявлено, що переважна більшість науково-педагогічних працівників дотримуються вимог проведення навчальних занять у дистанційній формі, однак в окремих випадках виявлено деякі правопорушення, на які я звертав увагу завідувачів кафедр на засіданнях вченої ради протягом року. Звичайно, в умовах постійних відключень електропостачання внаслідок ворожих ракетних обстрілів неможливо гарантувати наявність технічної можливості приєднання до навчальних занять усіма учасниками навчального процесу. Саме тому був розроблений окремий алгоритм проведення підсумкового семестрового контролю, який дозволяє здобувачам освіти, у разі відсутності технічної можливості своєчасного приєднання до інструментів відеозв'язку, скласти сесію у «гнучкому» режимі.

Дотримання всіма підрозділами закладу вищої освіти штатно-фінансової дисципліни.

Штатний розпис Університету на 2022 р., затверджений Міністерством освіти і науки України, складено згідно з чинним законодавством. Чисельність персоналу в штатному розписі формувалася відповідно до затверджених постановою КМ України нормативів чисельності науково-педагогічного та іншого персоналу. Чисельність штатних посад підрозділів Університету відповідає штатному розпису. Порушень штатної дисципліни не було.

5. ВИКОНАННЯ ДЕРЖАВНОГО ЗАМОВЛЕННЯ ТА ІНШИХ ДОГОВІРНИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ

Випуск і працевлаштування.

У 2022 р. 1956 осіб закінчили денну форму навчання в Університеті й отримали дипломи бакалаврів і магістрів (997 – за рахунок державного бюджету), 1024 особи – заочну форму навчання, у Полтавському юридичному інституті – 215 осіб (105 – денна форма, 110 – заочна форма навчання).

Як відомо, останні п'ять років державний розподіл скасовано.

Проте цього року 134 випускники Інституту підготовки юридичних кадрів для Служби безпеки України були скеровані для проходження служби за фахом до органів Служби безпеки України.

Поряд з цим 87 осіб з курсантів-випускників Військово-юридичного інституту також отримали направлення. Так, до Міністерства оборони України працевлаштовано 73 курсанти, Національної гвардії України – 7 курсантів, Державної спеціальної служби транспорту України – 2 курсанти, Державної прикордонної служби України – 5 курсантів.

На жаль, останнім часом працевлаштування випускників через об'єктивні обставини, що склалися, продовжує залишатися проблематичним.

Співробітництво з провідними підприємствами, установами, організаціями, юридичними компаніями з метою забезпечення випускникам Університету можливості отримання першого робочого місця.

Від початку нового навчального семестру акцент зроблено на сприянні розвитку практичних навичок студентів нашого Університету. Працівники відділу кар'єрної підтримки та працевлаштування взяли участь у реалізації відбору студентів у межах Програми імені Анатолія Зленка для найкращих молодих фахівців освітніх інституцій на вакантні посади до органів МЗС України.

З метою здійснення ефективної співпраці з партнерами Університету відділом кар'єрної підтримки та працевлаштування поновлено інформацію про контактних осіб підприємств, установ, організацій та юридичних компаній.

Завдяки взаємодії з установами державного сектору досягнуто домовленостей щодо організації низки конкурсів практичної підготовки студентів першого освітнього рівня «бакалавр» у межах навчальної програми Університету.

Важливим кроком до успіху є ведення переговорів із метою встановлення домовленостей щодо можливості проходження практики для студентів другого освітнього рівня «магістр», адже саме ця практика підвищує їхні шанси в

майбутньому отримати бажане робоче місце відразу, відповідаючи критеріям працедавця.

6. ПІДГОТОВКА ТА ПЕРЕПІДГОТОВКА, ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ПРАЦІВНИКІВ УНІВЕРСИТЕТУ

У 2022 р. створено Науково-освітній центр професійного розвитку Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого (далі – Центр), який має амбітні наміри щодо запровадження передового досвіду в сфері підвищення кваліфікації за різними спрямуваннями.

Поштовхом до започаткування Центру стало стрімке поширення дистанційного (онлайн) навчання, бажання імплементувати найкращий європейський досвід підвищення кваліфікації і створити якісну й сучасну онлайн-платформу для професійного зростання фахівців різних сфер. Така форма навчання дає можливість «працюючи, навчатися» та «навчатися, працюючи», тим самим дотримуватися міжнародного принципу безперервної освіти – «освіта впродовж життя». Платформа вже запрацювала, і всі охочі можуть скористатися можливістю підвищити свій професійний рівень.

Крім того, в Університеті активно провадиться підвищення кваліфікації фахівців за різними спрямуваннями спільно з Цифровим видавництвом «Експертус» за 21-ю програмою, серед яких, зокрема: «Кадрова робота під час воєнного стану», «Кадрова справа», «Інтенсив із кадрового обліку», «Зарплата в бюджеті» та багато ін.

Програми постійно оновлюються й удосконалюються. Виконавцями є О. М. Ярошенко та О. Є. Луценко.

Із січня по жовтень (включно) 2022 р. курси пройшли 928 осіб.

Ще одним напрямом діяльності є стажування.

Так, у січні-березні 2022 р. Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого разом із Варшавським університетом (Польща), Національним авіаційним університетом (Україна), Компанією E-SCIENCE SPACE (Польща) і Центром стратегічних інновацій та прогресивного розвитку (Україна) організували і провели міжнародне стажування для педагогічних і науково-педагогічних працівників «European Legal Communication: From Institutional to Media Discourse».

У липні-вересні 2022 р. (зокрема, позааудиторна/дистанційна частина відбувалася з 15 липня 2022 р. до 16 вересня 2022 р., а з 17 вересня до 24 вересня – у Хорватії) Національний юридичний університет імені Ярослава

Мудрого разом із Університетом PAR (Хорватія), Університетом Рієки (Хорватія), Пульським університетом імені Юрая Добріли (Хорватія), Національним авіаційним університетом (Україна), Міжнародною освітньою корпорацією (Казахстан) організували і провели міжнародне стажування для педагогічних і науково-педагогічних працівників «New Law and Order of (Post) Covid-19 World: Socio-Economic Impacts, Tourism and Education (Seite2022)».

7. ВИСОКОЕФЕКТИВНА НАУКОВА, НАУКОВО-ТЕХНІЧНА ТА ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ УНІВЕРСИТЕТУ, В ТОМУ ЧИСЛІ ВПРОВАДЖЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ЙОГО НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ, МІЖНАРОДНЕ НАУКОВЕ ТА НАУКОВО-ТЕХНІЧНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО

7.1. Тематика наукових досліджень, що виконуються професорсько-викладацьким складом кафедр Університету

У 2022 р. науково-дослідна робота професорсько-викладацьким складом кафедр провадилася відповідно до тематики НДР на 2021–2025 рр. і плану НДР на 2022 р., який схвалено на засіданні вченої ради (протокол № 5 від 17 грудня 2021 р.) і затверджено наказом ректора (№ 251 від 20 грудня 2021 р.). НДР в Університеті виконувалася у рамках 17-ти наукових тем відповідної державної реєстрації:

1. Актуальні питання державотворення в Україні та зарубіжних країнах на різних етапах їх історії, № 0111U000970.
2. Теоретичні проблеми розвитку державотворчих процесів та правової системи України, № 0111U000969.
3. Конституційно-правові проблеми забезпечення верховенства права у функціонуванні механізму публічної влади в Україні, № 0111U000966.
4. Проблеми правового забезпечення справляння податків та зборів в Україні, № 0111U000965.
5. Соціолого-правові та політологічні аспекти дослідження соціальної реальності, № 0111U000964.
6. Філософські та філософсько-правові проблеми духовного життя суспільства та формування правової культури особистості, №0111U000968.
7. Культурологічні, морально-правові та естетико-художні проблеми духовного буття, № 0111U000967.
8. Проблеми ефективності правового регулювання цивільних відносин в Україні, № 0111U000963.

9. Правове забезпечення реалізації політики держави на пріоритетних напрямках економічного розвитку та у сфері екологічної безпеки, № 0111U000962.
10. Соціально-економічна модернізація України та формування інноваційної моделі розвитку, №0111U000961.
11. Проблеми вдосконалення правового регулювання відносин у сфері праці та соціального захисту, № 0111U000960.
12. Теоретичні проблеми ефективності кримінального законодавства України та практики його застосування, № 0111U000959.
13. Теоретичні і прикладні проблеми запобігання злочинності та реформування Державної кримінально-виконавчої служби в Україні, № 0111U000958.
14. Судова влада: проблеми організації та діяльності, № 0111U000957.
15. Проблеми криміналістичного забезпечення діяльності органів кримінальної юстиції, № 0111U000956.
16. Теоретичні та практичні проблеми сучасного міжнародного права та іноземного конституційного права, № 0111U000954
17. Проблеми вдосконалення правового регулювання користування природними ресурсами та комплексами в Україні, № 0116U006161.

7.2. Тематика наукових досліджень, що виконуються

Науково-дослідницьким сектором Університету

1. Фундаментальна НДР «Система національної безпеки України у XXI ст. (невійськовий аспект): трансформація підходів до правового регулювання» (науковий керівник – доктор юридичних наук, професор І. В. Яковюк, 2021–2023 рр.).
2. Фундаментальна НДР «Правове забезпечення протидії біозагрозам в умовах протиепідемічних заходів як складова національної безпеки» (наукова керівниця – докторка юридичних наук, професорка Н. О. Гуторова, 2021–2023 рр.).
3. Фундаментальна НДР «Безпекове довкілля України: національні та міжнародно-правові аспекти» (наукова керівниця – докторка юридичних наук, професорка Г. В. Анісімова, 2022–2024 рр.).
4. Фундаментальна НДР «Трансформація державно-правової моделі контролю місцевого самоврядування у контексті забезпечення національної безпеки, територіальної цілісності України» (наукова керівниця – докторка юридичних наук, професорка С. Г. Серьогіна, 2022–2024 рр.).
5. Фундаментальна НДР «Удосконалення організаційно-правових засад

захисту національних інтересів України у сфері інформаційної безпеки» (науковий керівник – доктор філософських наук, професор О. Г. Данильян, 2022–2024 рр.).

6. Фундаментальна НДР «Надання правової допомоги у цивільному процесі як складова забезпечення доступності правосуддя» (науковий керівник – доктор юридичних наук, професор К. В. Гусаров, 2022–2023 рр.).

7.3. Законотворча робота та співробітництво з органами державної влади та охорони правопорядку

Науковці Університету на запит Верховної Ради України та її комітетів вивчили й опрацювали законопроекти про внесення змін і доповнень до окремих кодексів України. Були надані пропозиції та рекомендації щодо внесення змін до Кримінального і Кримінального процесуального кодексів України, Кодексу України про адміністративні правопорушення, Податкового кодексу України та ін.

Крім того, вчені Університету брали участь у підготовці пропозицій до законів України «Про вищу освіту», «Про віртуальні активи», «Про економічний паспорт», «Про внесення змін до деяких законів України щодо захисту соціальних, трудових та інших прав фізичних осіб, у тому числі під час воєнного стану, та спрощення обліку робочих місць для осіб з інвалідністю», «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення законодавства з питань проходження служби цивільного захисту», «Про внесення змін до деяких законів України щодо застосування праці іноземців та осіб без громадянства в Україні і надання послуг з посередництва у працевлаштуванні за кордоном», «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей», проекту Закону «Про зміни до Закону України «Про правовий режим воєнного стану»», «Про внесення змін до Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні»», проекту Закону України «Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України (щодо дотримання розумних строків кримінального провадження)», «Про Державне бюро військової юстиції», «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення, Кримінального кодексу України, Кримінального процесуального кодексу України у зв'язку з прийняттям Закону України «Про Військову поліцію», «Про правотворчу діяльність» тощо.

Науковцями Університету підготовлено наукові висновки, розроблено наукові пропозиції та рекомендації: за дорученням Верховної Ради України – 113 (комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності – 64); на запити Верховного Суду – 84; на запити Офісу Генерального прокурора та Служби безпеки України – 12; на запити Національного антикорупційного бюро

України – 4, за дорученням Конституційного Суду України – 9.

За сприяння Проєкту ЄС «Право-Justice» 21 січня 2022 р. відбувся круглий стіл «Державна політика перехідного періоду як основа реінтеграції тимчасово окупованих територій України». Серед учасників круглого столу: віцепрем'єр-міністерка України – міністерка з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України Ірина Верещук, Голова Харківської обласної державної адміністрації Олег Синегубов, Харківський міський голова Ігор Терехов, провідні науковці НАПрН України, Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, Науково-дослідного інституту вивчення проблем злочинності імені академіка В. В. Сташиса НАПрН України, Харківського національного університету внутрішніх справ, експерти українського громадянського суспільства та міжнародних організацій, правники-практики – судді, адвокати і службовці, представники Міністерства з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України, Офісу Генерального прокурора і Представництва Президента України в Автономній Республіці Крим. Під час засідання круглого столу окреслено велику кількість сфер, в яких нагальною потребою є формування державної позиції та втілення її у форматі законів і актів Кабінету Міністрів України, що є пріоритетним для України.

На базі Університету 8 лютого 2022 р. проведено засідання Міжвідомчої комісії з питань застосування та реалізації норм міжнародного гуманітарного права в Україні під головуванням віце-прем'єр-міністерки – міністерки з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України Ірини Верещук, що стало ефективною платформою для напрацювання спільних рішень, забезпечення взаємодії органів державної влади, визначення шляхів і способів вирішення проблемних питань громадянського суспільства.

Професорсько-викладацький склад Університету підтримує постійні зв'язки з підприємствами й установами шляхом надання наукових консультацій із роз'яснення чинного законодавства. У 2022 р. проведено 115 відповідних консультацій.

7.4. Видавнича, інформаційна та редакційна діяльність, публікації в наукометричних базах даних

У 2022 р. науково-педагогічними працівниками Університету видано 2542 найменування наукової, навчальної, науково-практичної та науково-популярної літератури загальним обсягом 1942 обл.-вид. арк., у тому числі 61 монографію загальним обсягом 211 обл.-вид. арк.

Крім того, у 2022 р. науковцями опубліковано 1032 наукові статті загальним обсягом 516 друк. арк., із них 194 – за кордоном і 883 – у виданнях, що входять до міжнародних наукометричних баз даних.

Наукові статті опубліковано у зарубіжних виданнях таких країн, як Англія, Бразилія, Венесуела, Туреччина, Пакистан, Нідерланди, Швеція, США, Румунія, Польща та ін.

Університет видає сім власних фахових збірників наукових праць: друковані – «Проблеми законності», «Вісник Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого. Серія: Філософія, філософія права, політологія, соціологія», «Економічна теорія та право» й електронні – «Теорія і практика правознавства», «Філософія права та загальна теорія права», «Криміналіст першодрукований» і «Вісник Асоціації кримінального права України».

У 2022 р. видано чотири випуски збірника наукових праць «Проблеми законності», в яких у цілому опубліковано 36 наукових статей загальним обсягом 46,8 обл.-вид. арк., авторами яких є 37 учених-правознавців і юристів-практиків України. Середній обсяг статті становить 1,3 обл.-вид. арк. Також вийшли два випуски електронного журналу «Теорія і практика правознавства», в якому опубліковано 11 наукових статей загальним обсягом 12,1 обл.-вид. арк., авторами яких є 14 науковців.

Наразі наукові збірники Університету «Проблеми законності» і «Теорія і практика правознавства» входять до міжнародної наукометричної бази даних «HeinOnline», яка є найбільшим у світі електронним зібранням наукових видань із права. Крім того, збірник «Проблеми законності» увійшов до авторитетної міжнародної бази «Directory of Open Access Journals» (Швеція) і став першим українським юридичним журналом, який індексується цією базою, а в цілому є найбільш індексованим юридичним збірником наукових праць в Україні.

Збірники наукових праць «Проблеми законності» та «Теорія і практика правознавства» індексуються в міжнародних наукометричних базах даних США, Австралії, Німеччини, Іспанії, Польщі, Швеції, Індії, а саме: Google Scholar, EBSCO Publisher, WorldCat, Directory of Open Access Scholarly, Directory of Open Access Journals (DOAJ), Information Matrix for the Analysis of Journals, Index Copernicus International, Bielefeld Academic Search Engine, Directory of Research Journals Indexing; мають повнотекстові мережеві версії в Інтернеті на платформах Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського, Наукової періодики України, Central and Eastern European Online Library (Німеччина), Worldwide Scientific and Educational Library (США), Республіканської Міжвузівської

Електронної Бібліотеки (Казахстан) та ін. У 2022 р. збірники проіндексовано в міжнародній наукометричній базі Index Copernicus International – їх ICV становить 100 та 97,7 відповідно. У цьому році з метою заохочення науковців до оприлюднення своїх статей у цих збірниках їх редколегіями прийнято рішення про їх безкоштовну публікацію на період воєнного стану в Україні.

Триває робота з приведення збірника наукових праць «Проблеми законності» у відповідність до вимог міжнародних наукометричних баз даних Scopus і Web of Science. У рамках цих завдань доопрацьовано вимоги до оформлення рукописів статей, зокрема, до їх структури і списку використаних джерел.

В Університеті проводиться перевірка наукових робіт з виявлення запозичень тексту з інших наукових праць. За допомогою програми StrikePlagiarism у 2022 р. перевірено 67 наукових робіт, з них 20 дисертаційних досліджень, на загальну суму майже 50 тис. грн.

У Конкурсі імені Святого Володимира на краще науково-правниче видання, який щороку проводиться Євразійською асоціацією правничих шкіл та правників, диплом переможця в номінації «Кримінальне право та криминологія; кримінально-виконавче право; кримінальний процес та криміналістика» (за монографію «Загальна теорія визначення караності кримінальних правопорушень») отримав доктор юридичних наук, доцент, завідувач кафедри кримінального права Ю. А. Пономаренко.

Науковці Центру дослідження верховенства права і релігії виступили співорганізаторами наукового семінару «Law and Human Flourishing» (29 липня 2022 р., Університет Оксфорду); Віртуальної конференції «Freedom of Religion or Belief and Gender Equality in Turkey» (Норвезькій гельсінський комітет, 23–24 травня 2022 р.).

Публікації працівників Центру в Scopus: спеціальний номер журналу *Review of Faith and International Affairs* за темою «Freedom of Religion or Belief and Gender Equality across the OSCE Region», посилання: <https://www.tandfonline.com/toc/rfia20/20/3?navtocList>; Dmytro Vovk. (2022). Soviet Law and Political Religion, In B. Porat & D. Flatto (eds.), *Law as Religion, Religion as Law*. Cambridge University Press. 225–247. doi:10.1017/9781108760997.010; Dmytro Vovk. (2022). Forced Displacement, Religious Freedom and the Russia-Ukraine Conflict, In Victoria Hudson & Lucian N. Leustean (eds.), *Religion and Forced Displacement in Eastern Europe, the Caucasus, and Central Asia*. Amsterdam University Press.

Крім того, науковці Центру отримали грант на проведення віртуального візиту від Інституту світових справ ім. Баффетта Північно-Західного університету, а також грант на відвідання Щорічної конференції Товариства наукового дослідження релігії, що відбулася 11–13 листопада 2022 р. в м. Балтимор (США).

7.5. Наукові здобутки

За вагомий особистий внесок у розвиток освіти і науки, високий професіоналізм, сумлінну працю науковці Університету були високо відзначені на державному рівні.

Так, Указом Президента України за значні заслуги у зміцненні української державності, мужність і самовідданість, виявлені у захисті суверенітету та територіальної цілісності України, вагомий особистий внесок у розвиток різних сфер суспільного життя, відстоювання національних інтересів нашої держави, сумлінне виконання професійного обов'язку почесне звання «Заслужений діяч науки і техніки України» присвоєно завідувачці кафедри фінансового права, докторці юридичних наук, професорці О. О. Дмитрик; почесне звання «Заслужений юрист України» – професорці кафедри кримінального процесу, докторці юридичних наук Л. М. Москвич.

За ініціативу й наполегливість, високий професіоналізм, сумлінне виконання службових обов'язків і вагомий особистий внесок у розвиток сфери освіти і науки України Грамотою Міністерства освіти і науки України нагороджена вчений секретар Університету, кандидатка юридичних наук, доцентка Л. В. Лейба.

Грамотою Голови Конституційного Суду України відзначено:

- А. П. Гетьмана, доктора юридичних наук, професора, академіка Національної академії правових наук України, ректора Університету;
- Л. І. Летнянчина, кандидата юридичних наук, доцента кафедри конституційного права України;
- Т. М. Слінько, кандидатку юридичних наук, професорку, завідувачку кафедри конституційного права України;
- І. В. Спасибо-Фатєєву, докторку юридичних наук, професорку кафедри цивільного права № 1.

7.6. Наукові заходи

Університетом разом з іншими установами упродовж звітнього року проведено 65 наукових заходів (науково-практичних конференцій, семінарів і круглих столів). На окрему увагу заслуговують заходи, які мали значний науковий

резонанс і суспільну активність: 21 січня 2022 р. відбувся круглий стіл «Державна політика перехідного періоду як основа реінтеграції тимчасово окупованих територій України» за сприяння Проекту ЄС «Право-Justice»; 26 січня 2022 р. – круглий стіл «Окремі питання законодавчого врегулювання створення системи військової юстиції». Участь у заході, який проходив у змішаному форматі, взяли керівний склад Військово-юридичного інституту на чолі з бригадним генералом юстиції, начальником Харківського гарнізону Сергієм Мельником, науковці Університету і ДНУ «Інститут інформації, безпеки і права» НАПрН України, представники Спеціалізованої прокуратури у військовій та оборонній сфері та ін.

Невиправдана й неспровокована агресія російської федерації проти України не завадила організувати та провести 4–7 жовтня 2022 р. спільно з Міністерством економіки України, Міністерством освіти і науки України, Міністерством юстиції VI Харківський міжнародний юридичний форум. Цей захід – єдина подія правничого спрямування, що відповідно до розпорядження Кабінету Міністрів України від 19 вересня 2018 р. № 656-р «Про проведення Харківського міжнародного юридичного форуму» має загальнодержавне значення. Він транслювався у режимі онлайн на Facebook-сторінці Університету. Цьогоріч учасниками Форуму стали кращі фахівці з 30-ти країн світу (України, Азербайджану, Данії, Італії, Казахстану, Литви, Німеччини, Норвегії, США, Франції, Узбекистану та ін.). Учасники заходу обговорили найактуальніші питання з верховенства права у ході роботи панельних дискусій: «Сталість у перехідний період: корпоративна солідарність»; «Захист жертв війни в Україні»; «Україна – ЄС: проблеми та напрями адаптації фінансового законодавства (Вороновські читання)»; «Проблеми адаптації кримінального законодавства України до Європейського Союзу»; «Україна на шляху до членства в ЄС: виклики та перспективи». За результатами Форуму отримано низку рекомендацій щодо удосконалення чинного законодавства.

Попри всі складнощі через збройну агресію російської федерації та введення воєнного стану в Україні наукові заходи в Університеті організовувалися і проводилися в змішаному режимі або онлайн-форматі. Так, 19–20 травня 2022 р. спільно з Центрально-українським державним педагогічним університетом імені Володимира Винниченка та Вармінсько-Мазурським Університетом (Республіка Польща, м. Ольштин) відбулася X Міжнародна науково-практична конференція «Сектор безпеки України: актуальні питання науки та практики»; 27 травня 2022 р. проведено вебінар на тему «Проблеми правового регулювання заохочень та відповідальності публічних службовців в Україні в умовах воєнного стану». Захід привернув увагу понад 100 представників із різних закладів вищої освіти України і

наукових установ, зокрема: НАПрН України, НДІ державного будівництва та місцевого самоврядування НАПрН України, Навчально-наукової лабораторії дослідження проблем службового права, Запорізького національного університету, Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича. Центром права, етики та цифрових технологій Університету 30 травня 2022 р. проведено вебсимпозіум «Trust in the Digital Age», в якому взяли участь дослідники і практики з України, Литви, Латвії, Швеції, Франції, Сполучених Штатів Америки та Сингапуру; 22 червня 2022 р. спільно з Національним науковим центром «Інститут судових експертиз імені Засл. проф. М. С. Бокаріуса» і Харківським науково-дослідним експертно-криміналістичним центром МВС України – Міжнародну науково-практичну конференцію «Проблематика документального оформлення, визначення шкоди та відшкодування збитків, завданих Україні та її громадянам внаслідок збройної агресії Російської Федерації». Учасники заходу – провідні науковці, юристи-практики і експерти – у змішаному форматі (дистанційно і за безпосередньою участю) обговорили комплекс надзвичайно актуальних для Українського народу питань під час проведення трьох панельних дискусій. Результати всебічного і багатоаспектного обговорення, кращий зарубіжний та вітчизняний досвід оприлюднені в електронному науковому виданні. Крім того, 24 червня 2022 р. проведено Науково-практичну конференцію з нагоди Дня Конституції України «Вплив процесів європейської інтеграції на підсумки та здобутки реформи децентралізації публічної влади в Україні»; 27 червня 2022 р. – Міжнародну науково-практичну конференцію «Адміністративна процедура: конституційні засади та європейські орієнтири»; 29 червня 2022 р. спільно з Чернівецьким національним університетом імені Юрія Федьковича, Львівським національним університетом імені Івана Франка – міжвузівський круглий стіл «Український конституціоналізм в умовах війни»; 16 грудня 2022 р. – Міжнародну наукову конференцію «Адвокатура України: сучасний стан та перспективи розвитку», співорганізаторами якої виступили Національна асоціація адвокатів України, Німецько-Українське об'єднання юристів, Національна асоціація слідчих України, The Leavitt Institute for International Development та ін.

З ініціативи кафедр і факультетів Університету у 2022 р. проведено низку наукових заходів, зокрема: 27 квітня 2022 р. – Всеукраїнську науково-практичну конференцію «Актуальні проблеми національного законодавства»; 29 квітня 2022 р. – круглий стіл «Актуальні проблеми господарської діяльності в умовах розбудови економіки Індустрії 4.0:II»; 5 травня 2022 р. за технічної підтримки Програми USAID «Справедливість для всіх» – Міжнародний круглий стіл

«Кримінально-правові відповіді на виклики воєнного стану в Україні»; 12 травня 2022 р. – VI Міжнародну науково-практичну конференцію «Кримінально-правова охорона інформаційної безпеки»; 20 травня 2022 р. – онлайн науково-практичну конференцію з нагоди Дня Європи та Дня науки в Україні «Проблеми державотворення в умовах війни: національний і міжнародно-правовий аспекти»; 18 червня 2022 р. кафедрою теорії і філософії права на онлайн-платформі – Всеукраїнський круглий стіл з міжнародною участю «Фундаментальні проблеми юриспруденції IV. Право і світ. Мир і право»; 23 червня 2022 р. – Всеукраїнський круглий стіл «Сучасні тенденції розвитку фізичного виховання у закладах вищої освіти України в умовах воєнного стану»; 27 червня 2022 р. – Міжнародну науково-практичну конференцію «Адміністративна процедура: конституційні засади та європейські орієнтири»; 22–29 вересня 2022 р. спільно з партнерами (Гарвардський університет, Університет Луїс-Гвідо Карлі, Національний університет «Кієво-Могилянська академія», Кембриджський університет, Український католицький університет, Університет Ерланген-Нюрнберга) – Міжнародний Академічний форум з питань Криму-2022 «Комплексний погляд на майбутнє»; 21 жовтня 2022 р. – VI Міжнародну науково-практичну конференцію «Сучасні виклики та актуальні проблеми судової реформи в Україні». Кафедра процесуального права Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича, кафедра конституційного права України Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого 21–22 жовтня 2022 р. провели Міжнародну науково-практичну конференцію «Кримінальне право України перед викликами сучасності і майбуття: яким воно є і яким йому бути?». Крім того, 17 листопада 2022 р. відбулася Всеукраїнська науково-практична конференція «Актуальні проблеми національного законодавства»; 8 грудня 2022 р. кафедрами екологічного права та права Європейського Союзу Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого проведено онлайн науково-практичну конференцію «Еколого-правова безпека суверенної держави в умовах воєнного стану».

Упродовж звітнього періоду кафедрами Університету організовано наукові заходи, присвячені ученим, які стояли у витоків юридичної освіти і науки: 4 лютого 2022 р. – XX науково-практичну конференцію «Доктрина приватного права: традиції та сучасність», присвячену 100-річчю з дня народження професора В. П. Маслової; 20 травня 2022 р. разом із Харківським національним університетом внутрішніх справ – науково-практичну конференцію «Проблеми цивільного права та процесу», присвячену 97-й річниці від дня народження професора

О. А. Пушкіна; 16 грудня 2022 р. – науково-практичну конференцію «Проблеми вдосконалення приватноправових механізмів набуття, передачі, здійснення та захисту суб'єктивних цивільних та сімейних прав», присвячену пам'яті професора Чингізхана Нуфатовича Азімова; 27 грудня 2022 р. – меморіальну конференцію «Наукова спадщина професора М. І. Бажанова у дискурсі сучасності і майбуття» (до 100-річчя від дня народження).

Усі наукові заходи стали підтвердженням активної діяльності кафедр Університету з підвищення ефективності наукових досліджень й упровадження їх результатів у практичну діяльність.

Учені нашого вишу брали активну участь у різних наукових заходах міжнародного рівня, присвячених актуальним проблемам правознавства, які проводилися як в Україні, так і за її межами, зокрема: в Болгарії, Великій Британії, Латвії, Молдові, Малайзії, Німеччині, Норвегії, Польщі, США, Румунії, Швеції та ін. За результатами 458 наукових заходів опубліковано 1112 тез доповідей і наукових повідомлень обсягом 278 друк. арк.

7.7. Діяльність Науково-дослідницького сектору та одержання конкурентоспроможних наукових і науково-прикладних результатів

У 2022 р. співробітниками науково-дослідницького сектору Університету виконано відповідні розділи з шести фундаментальних науково-дослідних робіт.

Зокрема, у 2022 р. продовжено розробку двох фундаментальних науково-дослідних робіт, що фінансуються за кошти державного бюджету:

– «Система національної безпеки України у ХХІ ст. (невійськовий аспект): трансформація підходів до правового регулювання» (науковий керівник – доктор юридичних наук, професор І. В. Яковюк, 2021–2023 рр.);

– «Правове забезпечення протидії біозагрозам в умовах протиепідемічних заходів як складова національної безпеки» (наукова керівниця – докторка юридичних наук, професорка Н. О. Гуторова, 2021–2023 рр.).

У 2022 р. за результатами конкурсу розпочато розробку чотирьох нових фундаментальних науково-дослідних робіт:

– «Безпекове довкілля України: національні та міжнародно-правові аспекти» (наукова керівниця – докторка юридичних наук, професорка Г. В. Анісімова, 2022–2024 рр.);

– «Трансформація державно-правової моделі контролю місцевого самоврядування у контексті забезпечення національної безпеки, територіальної цілісності України» (наукова керівниця – докторка юридичних наук, професорка С.

Г. Серьогіна, 2022–2024 рр.);

– «Удосконалення організаційно-правових засад захисту національних інтересів України у сфері інформаційної безпеки» (науковий керівник – доктор філософських наук, професор О. Г. Данильян, 2022–2024 рр.);

– «Надання правової допомоги у цивільному процесі як складова забезпечення доступності правосуддя» (науковий керівник – доктор юридичних наук, професор К. В. Гусаров, 2022–2023 рр.).

У 2022 р. підготовлено й узгоджено договір з Національним фондом наукових досліджень України на фінансування грантового проєкту під керівництвом професора І. В. Яковюка і відповідального виконавця доцента М. А. Рубашенка «Колабораціонізм на тимчасово окупованих територіях України: проблеми правової оцінки, гарантування прав і свобод людини та реінтеграції територій», що переміг у конкурсному відборі проєктів «Наука для безпеки і сталого розвитку України» у 2021 р. Загальна вартість проєкту становить 4102,8 тис. грн. Однак через початок збройної агресії РФ проти України та введення воєнного стану в країні підписання договору з НФДУ перенесено на 2023 р.; підготовлено й надано до НФДУ відповідні листи щодо можливості виконання проєкту з боку авторів і Університету.

У грудні 2022 р. проведено перший етап щорічного Конкурсного відбору наукових проєктів фундаментальних і прикладних досліджень, науково-технічних (експериментальних) розробок, що пропонуються до виконання починаючи з 2023 р. за рахунок коштів державного бюджету. Для участі у другому етапі Конкурсу до МОН України подано три проєкти НДР: «Доктринальне і правове забезпечення економічної безпеки України в умовах воєнного стану та в повоєнний період» (керівник проєкту – професор Є. М. Білоусов); «Адміністративна процедура в кризовій моделі публічного адміністрування (безпековий аспект)» (керівник проєкту – доцент І. В. Бойко); «Цифрова криміналістика та її роль у формуванні доказової інформації в умовах воєнних дій» (керівник проєкту – професор В. Ю. Шепітько).

Також у листопаді 2022 р. до участі у другому етапі Конкурсного відбору проєктів наукових робіт молодих вчених, що пропонуються до виконання починаючи з 2023 р., до МОН України подано проєкт «Право на справедливий суд у справах про відшкодування шкоди, завданої збройною агресією Російської Федерації» (керівниця проєкту: докторка юридичних наук, доцент Т. А. Цувіна).

Основними виконавцями НДР є науково-педагогічні працівники кафедр Університету, аспіранти та студенти.

За результатами наукових досліджень видано 10 розділів у колективних

монографіях (п'ять з яких мовою ЄС), 13 підручників, 11 збірників наукових праць. Науково-педагогічні працівники брали активну участь у роботі 93 конференцій, семінарів і круглих столів, що проводилися як в Україні, так і в країнах ЄС. Опубліковано в наукових виданнях 61 статтю і 66 тез доповідей, у тому числі 7 статей – у виданнях, що індексуються у міжнародній наукометричній базі даних Web of Science, 13 – у Scopus. Загальний обсяг держбюджетного фінансування НДР за вказаний період становив 1701,3 тис. грн.

Постійно велася робота з пошуку потенційних замовників і комерціалізації наукового доробку фахівців Університету. Завдяки цьому за надання юридичних послуг для юридичних і фізичних осіб отримано 633,3 тис. грн. У звітному році укладено 28 договорів з надання юридичних послуг. Зокрема, було налагоджено партнерські відносини й укладено договори на суму понад 20,0 тис. грн з такими замовниками, як: ПрАТ «Укргідропроект», ПП «Дніпромонтаж», ПрАТ «Укргідроенерго», ТОВ «ДМ-Експорт», АТ «Облтеплокомуненерго», АТ «ОТС «Черкасигаз», адвокатами В. Романцовим, В. Строгим, О. Пилипенко.

За результатами співробітництва з ТОВ «Міжнародний центр фінансово-економічного розвитку – Україна» Університетом на базі Науково-дослідницького сектору і кафедри трудового права проведено спільні науково-освітні заходи з розширення професійних компетентностей керівників і спеціалістів з управління персоналом і підбору кадрів, бухгалтерського обліку, у сфері держзакупівель й охорони праці, а також інших фахівців організацій різних форм власності. За результатами співпраці у 2022 р. отримано 220,3 тис. грн.

Одержання конкурентоспроможних наукових і науково-прикладних результатів.

Загальний обсяг державного фінансування науково-дослідної роботи на базі науково-дослідницького сектору в 2022 р. становив 1701,3 тис. грн.

Науково-практична цінність результатів наукової діяльності фахівців Університету втілюється в шести науково-дослідних роботах, що здійснювались протягом звітнього періоду, зокрема:

За підсумками виконання другого етапу розпочатої у 2021 р. фундаментальної НДР «Система національної безпеки України у XXI ст. (невійськовий аспект): трансформація підходів до правового регулювання» (науковий керівник – доктор юридичних наук, професор І. В. Яковюк) проаналізовано теоретико-методологічні підходи щодо нових викликів і загроз національній безпеці та її підвидам (економічній, енергетичній, екологічній, інформаційній) в умовах воєнного стану і повоєнний період. Нині йде

напрацювання авторської методології дослідження в контексті теми проекту. Визначено роль і місце економічної, енергетичної та інформаційної безпеки в системі національної безпеки України за сучасних умов.

Новизна одержаного результату. Російська військова агресія значно розширила коло загроз національній безпеці України, створюючи реальну небезпеку життєво важливим економічним, фінансовим, енергетичним, екологічним та інформаційним інтересам держави, істотно ускладнюючи здатність до саморегуляції. Це, у свою чергу, зумовлює потребу виявлення нових загроз і викликів, вимірювання їх рівня, проведення систематичного моніторингу для розробки і вжиття у подальшому ефективних заходів щодо усунення чи принаймні мінімізації негативних наслідків їх впливу.

На тлі глобальної енергетичної кризи, спровокованої російською військовою агресією і енергетичним шантажем з боку росії, майбутні переговори про укладання міжнародного договору за зміною клімату виглядають невизначеними. Війна підтвердила залежність світу від нафти, газу, вугілля та атомної енергетики.

Проаналізовано характер трансформацій у системі інформаційної безпеки сучасної України у зв'язку з посиленням глобальної та соціальної турбулентності. Доведено, що поширення масової культури та стереотипів масової свідомості стало основою для появи феномену інфодемії, який чинить негативний вплив на національну й інформаційну безпеку.

Значимість і практичне застосування. Результати дослідження обговорювалися під час проведення науково-практичних конференцій, а також використовувалися у разі складання аналітичних записок.

Одержані результати дослідження знайшли своє відображення в одній колективній монографії; трьох статтях, опублікованих у виданнях, включених до міжнародної наукометричної бази даних Scopus, і 16 фахових наукових статтях; двох збірниках наукових доповідей за результатами проведення наукових заходів; 16-ти тезах доповідей на конференціях за тематикою проекту.

Виконання другого етапу НДР профінансовано МОН України у розмірі 415,3 тис. грн.

У ході виконання другого етапу розпочатої у 2021 р. фундаментальної НДР «Правове забезпечення протидії біозагрозам в умовах протиепідемічних заходів як складова національної безпеки» (наукова керівниця – докторка юридичних наук, професорка Н. О. Гуторова) сформовано перелік аналітико-порівняльних матеріалів щодо поточного стану правового регулювання епідемічної безпеки й практики його застосування (з урахуванням змін у зв'язку із повномасштабним

вторгненням РФ); узагальнено результати I та II етапів соціологічного дослідження; складено тезаурус для науково-аналітичного збірника і перший варіант розділу науково-аналітичного збірника, присвяченого нормативному моделюванню режимів епідемічної безпеки (звичайний стан, стан епідемії як різновид надзвичайної ситуації та надзвичайний стан, оголошений у зв'язку з епідемією), і розділу, присвяченого механізму правового регулювання суспільних відносин у сфері епідемічної безпеки. На основі опрацьованого матеріалу, досвіду провідних держав і вітчизняних політико-правових і військових реалій скориговано плани щодо доктринальної моделі національної безпеки в частині правового регулювання протиепідемічних заходів, поводження з небезпечними патогенами і штамми особливо небезпечних мікроорганізмів, а також протидії біозагрозам в Україні.

Новизна одержаного результату. За результатами виконання другого етапу доведено, що біозагрози в умовах війни лише зростають, оскільки стрімко поширюються т. зв. «хвороби війни» (кишкові інфекції, туберкульоз, гепатити та ін.); значною мірою порушено календар щеплень, що може призвести до поширення вакциноконтрольованих інфекційних хвороб (кір, дифтерія, поліомієліт, правець та ін.) особливо в умовах масової як внутрішньої, так і зовнішньої міграції, деякі потерпілі від воєнних злочинів РФ (насамперед, зґвалтовані особи) заражені ВІЛ/СНІДом та/або венеричними хворобами, що підвищує рівень епідзагрози. При цьому постійно зберігається загроза застосування супротивником біологічної зброї як проти військовослужбовців, так і проти мирного (цивільного) населення України. Крім того, пандемія COVID-19 не зникла, вона й надалі триває як у всьому світі, так і в Україні.

За результатами проведеного II етапу соціологічного опитування виявлено, що, незважаючи на підвищений ризик поширення в Україні особливо небезпечних хвороб, зокрема COVID-19, більшість жителів нашої держави продовжують негативно або з пересторогою ставитися до вакцинації. Більш того, через агресію РФ навіть прихильники вакцинації не могли вчасно зробити потрібні щеплення. Натомість українці й надалі є надзвичайно схильними до самолікування. Позитивним у цьому контексті є заборона з 1 серпня 2022 р. продажу антибіотиків без рецепту. Водночас в аспекті здійснення електронної роздрібною торгівлі лікарськими засобами ситуація не зазнала покращення. Натомість виявлено низку недоліків щодо забезпечення медичною продукцією в умовах війни населення України.

Окремо дослідження засвідчили, що наявна система нормативних та

інституціональних засобів захисту прав людини на охорону здоров'я як на міжнародному, так і на національному рівні не здатна це робити успішно. Право на охорону здоров'я в період збройного конфлікту обмежується: 1) законно і вимушено для громадян, які залишилися в тилу, державою, на території якої триває збройний конфлікт; 2) незаконно, коли одна зі сторін конфлікту порушує норми міжнародного гуманітарного права. Незважаючи на закріплені нормативні засоби забезпечення і захисту права на здоров'я та широкий спектр інституціональних засобів захисту, наразі система не здатна захищати право цивільних осіб на здоров'я. Водночас відсутність швидкого та дієвого механізму захисту призводить до того, що цивільні особи, а часом і медичні працівники, дедалі частіше відчувають себе беззахисними.

Дослідження має системний характер, інтегрує доктринальну, нормативну й емпіричну складові, здійснюється стосовно основоположних засад правового забезпечення протидії біоагрозам в умовах протиепідемічних заходів, має міждисциплінарний характер та не обмежується виключно національними кордонами.

Значимість та практичне застосування. Результати проведеного дослідження використовувалися під час роботи міжнародного круглого столу «Епідемічна безпека під час воєнного стану: виклики сучасності» і VI Медико-правового форуму «Правове регулювання діяльності у сфері охорони здоров'я під час війни: виклики сьогодення», де окремо розглядалися питання епідемічної безпеки. Певні положення і пропозиції ТТК обговорювалися на різноманітних майданчиках і знайшли своє втілення у Законі України «Про систему громадського здоров'я» № 2573-IX, прийнятого 6 вересня 2022 р. (у зв'язку з цим наразі не мають сенсу розробка проекту Концепції правового регулювання протиепідемічних заходів і проекту Закону України щодо внесення змін до окремих законодавчих актів України в частині правового регулювання епідемічної безпеки). Також надавалися рекомендації спільно з БО «100 % життя» щодо проекту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про протидію поширенню хвороб, зумовлених вірусом імунодефіциту людини (ВІЛ), та правовий і соціальний захист людей, які живуть з ВІЛ» щодо застосування сучасних підходів до профілактики, тестування і лікування ВІЛ-інфекції відповідно до керівних документів ВООЗ» (№ 6364), який очікує на друге читання. Зокрема, пропозиції стосувалися «універсальності покриття» (враховано). Ведуться дебати щодо необхідності забезпечення швидких тестів, запропоновано прибрати поставлення в небезпеку зараження ВІЛ як самостійного складу злочину в КК України. Також надано

науково-консультативні пропозиції щодо доцільності декриміналізації поставлення в небезпеку зараження ВІЛ/СНІДом, сутенерство і втягнення в проституцію у проєкті нового КК України, що готується робочою групою з питань розвитку кримінального права, яка працює у складі Комісії з питань правової реформи.

Одержані результати дослідження знайшли своє відображення у двох колективних монографіях, де окремі розділи присвячені питанням епідбезпеки, та одній монографії у співавторстві; чотирьох статтях, опублікованих у виданнях, включених до міжнародних наукометричних баз даних Scopus, і одна – у Web of Science, двох фахових наукових статтях (журнали категорії Б); двох збірниках наукових доповідей за результатами проведення наукових заходів; 10 тезах доповідей на конференціях за тематикою проєкту; двох магістерських роботах. Подано документи на отримання трьох свідоцтв на авторський твір.

Виконання другого етапу НДР профінансовано МОН України у розмірі 312,0 тис. грн.

За результатами виконання першого етапу розпочатої у 2022 р. НДР «Безпекове довкілля України: національні та міжнародно-правові аспекти» (наукова керівниця – докторка юридичних наук, професорка Г. В. Анісімова) уточнено методологію дослідження напрямів забезпечення безпеки довкілля України в умовах російської військової агресії проти України. Проаналізовано характер трансформацій у системі екологічної та кліматичної безпеки України у зв'язку з посиленням негативного впливу війни на навколишнє природне середовище. Вивчено реальні й потенційні загрози національній безпеці України в екологічній сфері, а також окреслено шляхи їх подолання. Висвітлено питання наслідків російського вторгнення на формування й реалізацію світової, європейської та національної кліматичної політики і зеленого енергетичного переходу. Досліджено особливості європеїзації національного екологічного права та законодавства.

Із метою вдосконалення механізму правового регулювання захисту екологічних інтересів територіальних громад (особливо в умовах воєнного стану) охарактеризовано досвід розвинених демократичних країн. Проаналізовано положення міжнародних договорів щодо охорони навколишнього середовища під час воєнних дій. Розглянуто питання щодо особливостей юридичної відповідальності за екологічні правопорушення, а також запропоновано шляхи вдосконалення правового механізму визначення розміру та компенсації екологічної шкоди унаслідок збройної агресії і бойових дій під час дії воєнного стану. Запропоновано вдосконалити систему компенсації шкоди, заподіяної через

російську агресію довіллю й екологічним правам і інтересам громадян, а також оптимізувати інституційно-правові основи забезпечення екологічної безпеки в умовах воєнного стану. Розроблено концептуальні правові засади включення довілльової безпекової складової до Стратегії повоєнного відновлення й розвитку України (і відповідного Плану дій), а також секторальних програм із відновлення країни. Обґрунтовано пропозиції щодо модернізації візії державної екологічної політики на засадах Європейського зеленого курсу та сталого розвитку, з урахуванням вимог щодо виконання Копенгагенських критеріїв вступу до ЄС у воєнний та повоєнний періоди щодо оптимізації правових механізмів забезпечення екологічної безпеки при плануванні та розбудові країни, відновленні її природно-ресурсного потенціалу.

Отримані наукові висновки й узагальнення в подальшому використовуватимуться для надання пропозицій щодо внесення змін і доповнень до законів України, як-от: «Про національну безпеку України», «Стратегія екологічної безпеки та адаптації до зміни клімату до 2030 року», «Основні засади (стратегія) державної екологічної політики України на період до 2030 року» та ін.

Підготовлено цикл наукових статей – усього 15, опублікованих у фахових виданнях України – вісім, а також надрукованих і проіндексованих у міжнародних наукометричних базах даних Scopus – три, Web of Science – дві, Index Copernicus – сім. За результатами опубліковано 13 тез доповідей на наукових конференціях. Поряд із зазначеним члени ТТК взяли участь у 29 наукових конференціях, «круглих столах» та інших заходах.

У межах тематики фундаментального дослідження проведено: 1) Науково-практичну онлайн-конференцію «Еколого-правова безпека суверенної держави в умовах воєнного стану» (8 грудня 2022 р., Харків,); 2) VI Всеукраїнську науково-практичну конференцію з європейського права «Україна і Європейський Союз: шлях до сталого розвитку» (11 листопада 2022 р., Харків). За їх результатами підготовлено два збірники наукових тез і повідомлень.

Виконання першого етапу НДР профінансовано МОН України у розмірі 347,0 тис. грн.

За результатами виконання першого етапу розпочатої в 2022 р. НДР «Трансформація державно-правової моделі контролю місцевого самоврядування у контексті забезпечення національної безпеки, територіальної цілісності України» (наукова керівниця – докторка юридичних наук, професорка С. Г. Серьогіна) розроблено доктринальні засади правової моделі державного контролю та нагляду в системі місцевого самоврядування. Визначено сучасні концептуальні та

методологічні підходи належного правового забезпечення контрольно-наглядової діяльності місцевого самоврядування. Виявлено закономірності й тенденції розвитку державно-правової моделі контролю у сфері територіальної організації влади та публічного управління в європейських країнах.

Підготовлено аналітичні записки щодо доктринальних засад державно-правової моделі контролю місцевого самоврядування в Україні, а також щодо досвіду реформ європейських держав у сфері правового регулювання, організації і здійснення адміністративного нагляду за діяльністю муніципальних органів.

Одержані результати дослідження знайшли своє відображення у чотирьох збірниках наукових статей за результатами проведення конференцій; п'ятьох статтях, опублікованих у виданнях, включених до міжнародних наукометричних баз даних Scopus, Web of Science; дев'яťох фахових наукових статтях; 14 тезах наукових доповідей на конференціях за тематикою проєкту.

Виконання першого етапу НДР профінансовано МОН України у розмірі 277,0 тис. грн.

За результатами виконання першого етапу розпочатої у 2022 р. НДР «Удосконалення організаційно-правових засад захисту національних інтересів України у сфері інформаційної безпеки» (науковий керівник – доктор філософських наук, професор О. Г. Данильян) уточнено концепт «інформаційний суверенітет держави» як передумови до формування системи інформаційної безпеки та частково здійснено аналіз сучасного стану законодавства, яке регулює суспільні відносини із забезпечення інтересів держави у сфері інформаційної безпеки, визначено його співвідношення з аналогічним законодавством зарубіжних країн. Здійснено компаративний аналіз сучасних поглядів на природу основних складових інформаційної безпеки. Окреслено підґрунтя для визначення основних напрямів дослідження проблеми захисту національних інтересів України у сфері інформаційної безпеки. Проаналізовано теоретико-методологічні підходи до розуміння сутнісних характеристик феномену інформаційної безпеки на сучасному етапі державотворення в Україні. Розкрито особливості взаємодії суб'єктів інформаційної безпеки в системі національної безпеки України. Визначено соціокультурну сутність інфодемії як фактору посилення соціальної нестабільності у глобальних процесах сучасності. Обґрунтовано, що інфодемія може бути складовою інформаційної та гібридної війн. Проаналізовано окремі ризикогенні чинники соціокультурного розвитку сучасної України.

Новизна одержаного результату. Означені вище наукові результати конкретизовано і максимально наближено до реалій воєнного стану. Їх

унікальність полягає в тому, що низка питань щодо організаційно-правових засад захисту національних інтересів України у сфері інформаційної безпеки розглядається системно і на міждисциплінарному рівні. Крім того, новизна одержаного результату зумовлюється досить інтенсивними змінами в чинному законодавстві, викликаними необхідністю захисту інтересів держави в інформаційній сфері засобами законодавства про кримінальну відповідальність. Це стосується впровадження кримінальної відповідальності за вчинення кримінальних правопорушень, передбачених статтями 111¹, 111², 114², 436² КК України, а також прийняття напередодні війни Закону України «Про критичну інфраструктуру».

Значимість та практичне застосування. На підставі зібраного емпіричного матеріалу Головного слідчого управління Служби безпеки України складено три аналітичні довідки щодо окремих аспектів захисту інформаційної безпеки в умовах триваючої збройної агресії з боку РФ й отримано три акти впровадження в слідчу діяльність ГСУ СБУ. Частину результатів дослідження покладено в методичку кримінально-правової оцінки злочинів проти основ національної безпеки України. Результати проведеного дослідження також обговорювалися під час проведення науково-практичних конференцій.

Взято участь у 15 міжнародних і закордонних конференціях за тематикою проєкту, підготовлено два підрозділи у монографіях (у співавторстві), сім статей у вітчизняних і шість статей у закордонних виданнях (зокрема, тих, що проіндексовані у наукометричних базах даних Scopus, – чотири та Web of Science – дві, шість тез виступів на конференціях за тематикою дослідження.

Виконання першого етапу НДР профінансовано МОН України у розмірі 210,0 тис. грн.

За результатами виконання першого етапу розпочатої у 2022 р. НДР «Надання правової допомоги у цивільному процесі як складова забезпечення доступності правосуддя» (науковий керівник – доктор юридичних наук, професор К. В. Гусаров) встановлено, що інститут правової допомоги у цивільному процесі протягом ХХІ ст. жваво розвивається.

Починаючи з 2020 р. і до цього часу внесено чимало змін до Цивільного процесуального кодексу України, які стосуються проблем надання правової допомоги у цивільному процесі, враховуючи електронізацію цивільних процесуальних правовідносин.

Перспективними шляхами оновлення положень Цивільного процесуального кодексу України з огляду на зростання попиту на звернення до судів громадян

України починаючи з лютого 2022 р. (які є вимушеними внутрішньо переміщеними особами та особами з інвалідністю) є доцільність пропонування нових ідей щодо удосконалення цього Кодексу.

У ході дослідження пропонується: внести зміни до статті 2 Цивільного процесуального кодексу України, яка регулює завдання й основні засади цивільного судочинства. Вбачається, що доцільно доповнити цю статтю новою засадою – право на користування й отримання безоплатної правової допомоги при розгляді цивільних справ у судах.

Одержані результати дослідження знайшли своє відображення у трьох розділах колективних монографій, двох розділах у монографіях, виданих мовою ЄС; чотирьох фахових наукових статтях і трьох статтях, виданих у закордонних виданнях; двох збірниках наукових доповідей за результатами проведення наукових заходів; 13 тезах доповідей на конференціях за тематикою проєкту. Отримано одне свідоцтво на авторський твір.

Виконання першого етапу НДР профінансовано МОН України у розмірі 140,0 тис. грн.

Отримані у 2022 р. наукові результати за вказаними фундаментальними і прикладними дослідженнями є інноваційними і конкурентоспроможними не тільки в рамках вітчизняної науки, а й за її межами.

7.8. Підготовка та атестація науково-педагогічних кадрів

7.8.1. Діяльність аспірантури

У 2022 р. підготовка здобувачів наукового ступеня доктора філософії в аспірантурі Університету проходила за очною (денною, вечірньою) і заочною формами навчання за двома освітньо-науковими програмами – «Право» (спеціальність 081 «Право») і «Міжнародне право» (спеціальність 293 «Міжнародне право») на підставі рішення Ліцензійної комісії МОН України і наказу МОН України № 707 від 23 червня 2016 р. щодо розширення провадження освітньої діяльності в Національному юридичному університеті імені Ярослава Мудрого.

Зазначені освітньо-наукові програми акредитовано Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти:

- ОНП «Право», спеціальність 081 «Право», третій освітньо-науковий рівень – сертифікат № 2077 від 29 липня 2021 р. (строк дії – до 1 липня 2027 р.);
- ОНП «Міжнародне право», спеціальність 293 «Міжнародне право», третій освітньо-науковий рівень – сертифікат № 2217 від 4 жовтня 2021 р. (строк дії – до 1

липня 2027 р.).

Станом на кінець грудня 2022 р. в аспірантурі Університету навчається 363 аспіранти, з них:

Освітньо-наукова програма	Державне замовлення (очна форма)	На умовах контракту (очна форма)	На умовах контракту (заочна форма)	Усього
Право	55	99	166	320
Міжнародне право	13	14	16	43
Усього	68	113	182	363

Сума коштів, що надійшли на рахунок Університету за навчання здобувачів наукових ступенів, які навчаються на умовах контрактів, у 2022 р. становила майже 3 млн грн.

У 2022 р. в аспірантурі завершили навчання 45 осіб, із них: заочною (денною) формою навчання – 21 особа, у тому числі навчалися за рахунок державного бюджету – 9, на підставі контракту – 12; за заочною формою навчання на підставі контракту – 24 особи.

У 2022 р. до аспірантури Університету вступило 140 осіб, із них: заочною (денною, вечірньою) формою навчання – 90, у тому числі навчаються за рахунок державного бюджету – 20 осіб, на підставі контракту – 68; за заочною формою навчання на підставі контракту – 52 особи.

У 2022 р. захистили дисертації сім випускників аспірантури, з них достроково – три особи. Дисертації ще трьох випускників допущено до захисту в разових спеціалізованих вчених радах.

7.8.2. Діяльність докторантури

На цей час у докторантурі перебуває 12 докторантів:

перший рік – О. О. Уварова (кафедра прав людини та юридичної методології, державне замовлення); Ю. М. Моїсеєнко (кафедра господарського права, на умовах контракту); Г. І. Бережанський, Р. О. Сидоренко (кафедра трудового права, на умовах контракту); С. В. Ленський (кафедра екологічного права, на умовах контракту); В. В. Брановицький, О. Д. Сидельников (кафедра адміністративного права, на умовах контракту); В. С. Ломака (кафедра права Європейського Союзу, на умовах контракту); В. Ю. Полатай (кафедра міжнародного приватного права та порівняльного правознавства, на умовах контракту); С. В. Чирик (кафедра адміністративного права та адміністративної діяльності, на умовах контракту);

другий рік – Д. О. Вовк (кафедра теорії права, державне замовлення);

В. В. Повидиш (кафедра адміністративного права та адміністративної діяльності, на умовах контракту).

У 2022 р. випуск з докторантури становив дві особи. Докторант Є. М. Смичок (кафедра фінансового права) достроково захистив дисертацію на здобуття ступеня доктора юридичних наук.

Сума коштів, що надійшли на рахунок Університету за навчання здобувачів наукових ступенів, які навчаються на умовах контрактів, у 2022 році становила майже 3 млн грн.

7.8.3. Атестація науково-педагогічних кадрів

Невід'ємною складовою діяльності Університету є підготовка висококваліфікованих науково-педагогічних кадрів та їх атестація.

У Національному юридичному університеті імені Ярослава Мудрого відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України № 320 від 07 квітня 2022 р. створено спеціалізовані вчені ради для проведення захисту дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора юридичних наук Д 64.086.01 та Д 64.086.02.

Спеціалізована вчена рада Д 64.086.01 приймає до розгляду та проводить захисти дисертацій за спеціальностями:

12.00.01 «Теорія та історія держави і права; історія політичних і правових учень»;

12.00.02 «Конституційне право; муніципальне право»;

12.00.05 «Трудове право; право соціального забезпечення»

Голова спеціалізованої вченої ради – доктор юридичних наук, професор, проректор з науково-педагогічної роботи та стратегічного розвитку Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого Барабаш Юрій Григорович.

Заступник голови спеціалізованої вченої ради – доктор юридичних наук, професор, проректор з навчально-методичної роботи Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого Ярошенко Олег Миколайович.

Вчений секретар спеціалізованої вченої ради – доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри трудового права Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого Серєда Олена Григорівна.

Термін повноважень спеціалізованої вченої ради з 07 квітня 2022 р. до 07 квітня 2025 р.

Спеціалізована вчена рада Д 64.086.02 приймає до розгляду та проводить захисти дисертацій за спеціальностями:

12.00.03 «Цивільне право і цивільний процес; сімейне право; міжнародне приватне право»;

12.00.04 «Господарське право, господарсько-процесуальне право»;

12.00.06 «Земельне право; аграрне право; екологічне право; природоресурсне право»

Голова спеціалізованої вченої ради – доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри цивільного права № 2 Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого Яроцький Віталій Леонідович.

Заступник голови спеціалізованої вченої ради – доктор юридичних наук, професор, ректор Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого Гетьман Анатолій Павлович.

Вчений секретар спеціалізованої вченої ради – доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри цивільного процесу Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого Гусаров Костянтин Володимирович.

Термін повноважень спеціалізованої вченої ради з 07 квітня 2022 р. до 07 квітня 2025 р.

Відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України № 1166 від 23 грудня 2022 р. створено спеціалізовані вчені ради для проведення захисту дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора юридичних наук Д 64.086.03 та Д 64.086.04.

Спеціалізована вчена рада Д 64.086.03 приймає до розгляду та проводить захисти дисертацій за спеціальностями:

12.00.07 «Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право»;

12.00.11 «Міжнародне право»;

12.00.12 «Філософія права»

Голова спеціалізованої вченої ради - доктор юридичних наук, професор, перший проректор Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого Кучерявенко Микола Петрович.

Заступник голови спеціалізованої вченої ради - доктор юридичних наук, професор, проректор з наукової роботи Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого Лученко Дмитро Валентинович.

Вчений секретар спеціалізованої вченої ради - доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри права Європейського Союзу Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого Яковюк Іван Васильович.

Термін повноважень спеціалізованої вченої ради з 23 грудня 2022 р. до 23 грудня 2025 р.

Спеціалізована вчена рада Д 64.086.04 приймає до розгляду та проводить захисти дисертацій за спеціальностями:

12.00.08 «Кримінальне право та кримінологія; кримінально-виконавче право»;

12.00.09 «Кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза; оперативно-розшукова діяльність»;

12.00.10 «Судоустрій; прокуратура та адвокатура»

Голова спеціалізованої вченої ради - доктор юридичних наук, професор, професор кафедри кримінального права Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого Орловський Руслан Семенович.

Заступник голови спеціалізованої вченої ради – докторка юридичних наук, професорка, в.о. завідувачки кафедри кримінального процесу Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого Капліна Оксана Володимирівна.

Вчений секретар спеціалізованої вченої ради - доктор юридичних наук, професор, професор кафедри криміналістики Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого Шевчук Віктор Михайлович.

Термін повноважень спеціалізованої вченої ради з 23 грудня 2022 р. до 23 грудня 2025 р.

Захист дисертацій на здобуття ступеня доктора філософії у разових спеціалізованих вчених радах із січня 2022 р. здійснюється відповідно до Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44. Зокрема, за звітний період ступінь доктора філософії присуджено 17 особам.

Вченою радою Університету у 2022 р. прийнято рішення щодо присвоєння вчених звань, а саме звання професора присвоєно одному викладачеві, трьом – вчене звання доцента.

7.9. Наукова діяльність молодих учених та студентів

Рада молодих учених об'єднує й координує наукову роботу 373 молодих науковців Університету. Радою молодих учених, Студентським науковим товариством, кафедрами, інститутами та факультетами Університету в 2022 р. проведено 19 наукових заходів.

Члени Ради молодих вчених за звітний період взяли участь у роботі конкурсних комісій, вчених рад, рад молодих вчених при органах державної влади

і наукових установ України та за її межами. Також вони неодноразово проводили лекції, семінари-практикуми, онлайн-лекторіуми, вебінари, презентації для студентів закладів вищої освіти Харкова і Харківської області, представників органів місцевого самоврядування, правоохоронних органів і судової адміністрації, членів територіальних виборчих комісій.

Молоді науковці кафедри конституційного права України П. В. Романюк і Б. С. Мохончук є учасниками відеоефірів каналу «Говорить ОПОРА» на теми: «Тонкощі мобілізації: кого призивають зараз, хто і де має право вручати повістки»; «Псевдореферендум як спосіб анексії територій» тощо. На міжнародній конференції Innovative self-government. Economic, social and political challenges for local self-government units in modern world виступила Є. М. Копиця із доповіддю на тему: «The Role of Self-Government in Identifying War-Related Environmental Damages in Ukraine» («Роль самоврядування у виявленні екологічних збитків в Україні, спричинених російським вторгненням в Україну 2022»), М. В. Шепітько провів серію вебінарів у межах проєкту «Соняшники», К. О. Буряковська – запрошена лекторка в Університеті Александар-Фрідріха (Нюрнберг-Ерланген) з лекційним курсом «Війна в Україні: загрози для прав людини».

За результатами конкурсу «Молодий вчений року» (за підсумками діяльності у 2021 р.), який проводила Рада молодих учених при МОН України, лауреатом конкурсу в номінаціях «Ютуб для науки» та «Науковий телеграм-канал» став асистент кафедри кримінального права № 1 Університету Максим В'юник.

У 2022 р. Іван Тітко, доктор юридичних наук, професор, отримав стипендію Верховної Ради України для молодих учених – докторів наук.

У звітному році стипендіатами Кабінету Міністрів України для молодих вчених стали: Тетяна Цувіна – доцентка кафедри цивільної юстиції та адвокатури; Тетяна Швидка – доцентка кафедри господарського права; Наталія Сметаніна – асистентка кафедри кримінально-правової політики.

Крім того, Тетяна Цувіна, доцентка кафедри цивільної юстиції та адвокатури є стипендіаткою закордонних установ, а саме: Грацького університету ім. Карла і Франца для закордонних вчених; Університету Індіани для вчених з України (IU-Ukraine Non-Residential Scholarship Program) для виконання дослідження «Judicial Impartiality in Civil Procedure: Comparative Study of EU and USA Approaches with the Proposals for Ukraine» («Судова неупередженість в цивільному судочинстві: порівняльно-правове дослідження підходів ЄС та США та пропозиції для України»); в університеті Торонто ім. Петра Яцика для нерезидентів (Petro Jacyk Non-Residential Fellowship) для виконання дослідження на тему «Justice in Crisis:

Ukrainian Civil Procedure amid the War» («Правосуддя в стані кризи: цивільне судочинство в часи війни в Україні»).

Нині понад дві тисячі студентів усіх форм навчання працюють у наукових студентських гуртках, які очолюють провідні вчені Університету. Студентами у звітному році опубліковано 1897 тез доповідей і наукових повідомлень загальним обсягом 354 друк. арк. як в українських, так і зарубіжних виданнях.

Збройна агресія російської федерації не зупинила науковий процес членів Ради молодих вчених і Студентського наукового товариства. Так, 13 червня 2022 р. за активного сприяння Координатора проєктів ОБСЄ в Україні, Студентського наукового товариства і Ради молодих учених на онлайн-платформі Zoom відбулася науково-практична конференція «Юридичні новели під час воєнного стану». Під час роботи конференції змодельовано жваву дискусію між ученими закладів вищої освіти і наукових установ з усієї України, правниками-практиками, аспірантами та студентами. Учасники конференції наголосили на необхідності поглиблення взаємодії між представниками різних галузей права з метою опрацювання ефективних юридичних механізмів протидії збройній агресії РФ та інтенсифікації євроінтеграційних процесів в Україні. Також сформульовано конкретні пропозиції щодо модернізації чинного вітчизняного законодавства та окреслено напрями подальшої наукової співпраці. За результатами конференції опубліковано збірку тез доповідей і наукових повідомлень.

Крім того, організовано й проведено: 25 травня 2022 р. – студентську наукову конференцію з нагоди 20-ї річниці Полтавського юридичного інституту «Історико-теоретичні проблеми захисту прав людини» (м. Полтава); 28 травня 2022 р. з ініціативи Юридичної клініки Університету – XV Всеукраїнську науково-практичну конференцію вчених, юристів-практиків, аспірантів та студентів; 17 червня 2022 р. – аспірантський круглий стіл «Джерела права в наукових юридичних дослідженнях» за підсумками вивчення курсу «Форми (джерела) права»; 23 червня 2022 р. – XVIII Міжнародну наукову конференцію аспірантів та студентів «Філософія і право»; 17 листопада 2022 р. – Міжнародну науково-практичну конференцію молодих вчених «Юридична осінь 2022 року», у роботі якої взяли участь майже 100 науковців із 12 закладів вищої освіти України; 19 листопада 2022 р. – XVI Всеукраїнську науково-практичну конференцію вчених, юристів-практиків, аспірантів та студентів «Актуальні шляхи вдосконалення українського законодавства»; 25 листопада 2022 р. – XXIV Всеукраїнську наукову конференцію викладачів, молодих науковців і студентів «Український соціум: соціально-політичний аналіз сучасності та прогноз майбутнього»; 12 грудня 2022 р.

– XV Міжвузівську науково-практичну конференцію студентів «Державне будівництво та місцеве самоврядування в Україні».

На виконання наказу Міністерства освіти і науки України «Про проведення Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт з галузей знань і спеціальностей у 2021/2022 навчальному році» № 1179 від 5 листопада 2021 р. на базі Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого 28 січня 2022 р. відбувся I тур Конкурсу. Відповідно до Указу Президента України від 24 лютого 2022 р. № 64/2022 «Про введення воєнного стану в Україні», затвердженого Законом України від 24 лютого 2022 р. № 2102-IX, Указу Президента України від 17 травня 2022 р. № 341/2022 «Про продовження строку дії воєнного стану в Україні», затвердженого Законом України від 22 травня 2022 р. № 2263-IX, пункту 8 Положення про Міністерство освіти і науки України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 16 жовтня 2014 р. № 630 (зі змінами), урахуваючи особливості освітнього процесу під час воєнного стану в Україні, листа Державної наукової установи «Інститут модернізації змісту освіти» від 20 травня 2022 № 22.1/10-610 і на підставі наказу Міністерства освіти і науки України від 31 травня 2022 р. № 508 конкурсна комісія нагородила дипломами переможця I туру Конкурсу 40 студентів.

Подяку Харківського міського голови Ігоря Терехова за активну громадянську позицію, високі досягнення в навчанні, участь у науковій та громадській діяльності оголосили трьом студентам Університету – Василю Орешкіну, Вадиму Зінченку, Софії Дикій.

У 2022 р. студенти Університету стали переможцями і отримали дипломи в наукових заходах різного рівня. Три команди студентів Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого зібрали повний комплект нагород на Всеукраїнському антикорупційному муткорті 2.0 (ВAM), організованому НАБУ та Національним агентством з питань запобігання корупції за сприяння UNDP Ukraine / ПРООН в Україні у межах Програми ООН із відновлення та розбудови миру за фінансової підтримки ЄС та за підтримки Антикорупційної ініціативи ЄС, що фінансується ЄС, співфінансується і впроваджується МЗС Данії. Студент вишу Артур Коваленко здобув перемогу в VII Всеукраїнському конкурсі «Scholarship в Україні (II місце – наукова робота на тему: «Сучасний розвиток фінансових ринків в Україні та світі: проблеми та перспективи розвитку фондового ринку та недержавного пенсійного страхування»). Студенти Полтавського юридичного інституту (Катерина Зозуля та Ярослав Каландирец) – лауреати Всеукраїнського конкурсу студентських творчих і наукових робіт «Прокурор майбутнього»,

організованого Офісом Генерального прокурора, Тренінговим центром прокурорів України, Міністерством освіти і науки України.

Студенти Університету у звітному році брали активну участь у сучасних наукових заходах: майстер-класах онлайн, зустрічах з юристами-практиками, літній школі з верховенства права, вебінарах, проєкті «NLU together forever», у ході яких вони набули професійних практичних навичок, та отримали безліч корисної інформації від кваліфікованих спікерів.

8. ЗАХИСТ ПРАВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ НА РЕЗУЛЬТАТИ НАУКОВОЇ ТА НАУКОВО-ТЕХНІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Права інтелектуальної власності на об'єкти, створені у зв'язку з виконанням прикладних і фундаментальних науково-дослідних робіт, захищаються у загальному порядку, відповідно до положень Цивільного кодексу України (далі – ЦК України) і Закону України «Про авторське право і суміжні права» від 23 грудня 1993 р. № 3792-XII. Абсолютна більшість наукової продукції за науково-дослідними роботами соціогуманітарного спрямування – це об'єкти авторського права: наукові статті, тези доповідей, монографії, підручники, посібники, проєкти нормативно-правових актів тощо. Згідно з чинним законодавством майнові й особисті немайнові права автора на вказані об'єкти виникають без дотримання формальностей з моменту створення твору. Так, за ч. 1 ст. 437 ЦК України авторське право виникає з моменту створення твору. У свою чергу, ч. 2 ст. 11 Закону України «Про авторське право і суміжні права» передбачає, що авторське право на твір виникає внаслідок факту його створення, для виникнення і реалізації авторського права не вимагається реєстрації твору чи будь-якого іншого спеціального його оформлення, а також виконання будь-яких інших формальностей. Водночас одержання авторами відповідних свідоцтв законом не заборонено. У рамках виконання науково-дослідних робіт автори досліджень подають заявки й отримують Свідоцтва про реєстрацію авторського права на твір. Порушень майнових і особистих немайнових прав авторів на інтелектуальний продукт, отриманий у результаті виконання прикладних та фундаментальних науково-дослідних робіт, на сьогодні зафіксовано не було.

9. ЗАСТОСУВАННЯ НОВИХ НАУКОВИХ, НАУКОВО-ТЕХНІЧНИХ ЗНАНЬ ПІД ЧАС ПІДГОТОВКИ КАДРІВ ІЗ ВИЩОЮ ОСВІТОЮ

Під час розробки науково-дослідних робіт у рамках діяльності науково-дослідницького сектору створюються нові наукові знання, концепції, теорії у сфері права. У творчих колективах, які працюють в рамках НДР, беруть участь аспіранти Університету. Вони мають змогу використовувати новітні наукові розробки фахівців нашого вишу за відповідними напрямками у своїх подальших наукових пошуках, інтегрувати власні наукові доробки у колективне дослідження в рамках НДР, а також самостійно брати участь у створенні майбутнього інноваційного наукового продукту. До прикладу, у фундаментальному дослідженні за темою «Система національної безпеки України у XXI ст. (невійськовий аспект): трансформація підходів до правового регулювання» (науковий керівник професор І. В. Яковюк, 2021–2023 рр., номер держреєстрації в УкрІНТЕІ 0121U109548) беруть участь аспірантки кафедри права Європейського Союзу В. П. Полич та С. В. Муравйова.

10. ДОТРИМАННЯ УМОВ КОЛЕКТИВНОГО ДОГОВОРУ, СТАТУТУ УНІВЕРСИТЕТУ

На виконання вимог законодавства Статут Університету був викладений у новій редакції та затверджений наказом Міністерства освіти та науки України від 6 червня 2022 р. № 528. Зміни стосувались передовсім системи управління навчальним закладом.

На виконання вимог Статуту наприкінці червня 2022 р., за новою процедурою були призначені декани факультетів прокуратури, слідчої та детективної діяльності, юстиції, а також адвокатури.

Також, на виконання вимог Статуту Університету, рішенням вченої ради від 21 червня 2022 р. (протокол № 12) було затверджено положення про факультет, яке повністю відповідає чинному законодавству.

Протягом звітнього періоду було також забезпечено виконання вимог Статуту Університету, в частині мови навчання, дотримання стандартів академічної доброчесності, обрання на вакантні посади науково-педагогічних працівників, гарантування та захисту прав здобувачів вищої освіти, забезпечення громадського контролю за діяльністю Університету тощо.

11. ЗАХИСТ ІНФОРМАЦІЇ ВІДПОВІДНО ДО ЗАКОНОДАВСТВА

Протягом звітнього періоду в Університеті своєчасно вживали заходів щодо забезпечення режиму секретності, здійснювався постійний контроль за охороною державної таємниці відповідно до вимог законів України «Про державну таємницю», «Про інформацію», «Порядку організації та забезпечення режиму секретності в державних органах, органах місцевого самоврядування, на підприємствах, в установах і організаціях», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 18 грудня 2013 р. № 939 (зі змінами).

У Національному юридичному університеті імені Ярослава Мудрого провадиться діяльність, яка передбачає доступ до відомостей, що становлять державну таємницю.

12. СТВОРЕННЯ НАЛЕЖНИХ УМОВ ПРАЦІ ЗГІДНО З ВИМОГАМИ ЗАКОНОДАВСТВА, ДОТРИМАННЯ ПРАВ ПРАЦІВНИКІВ ВІДПОВІДНО ДО ЗАКОНОДАВСТВА ПРО ПРАЦЮ

Військова агресія російської федерації проти України, введення воєнного стану в країні зумовили зовсім інший зміст поняття «безпечні умови праці». Мова насамперед йде про збереження життя і здоров'я працівників Університету, які виконують свої трудові обов'язки при загрозі ракетних обстрілів, в умовах планових або аварійних відключень електроживлення та жорсткої економії тепlopостачання. Незважаючи на ці обставини, створенню належних умов праці відповідно до вимог законодавства приділяється постійна увага з боку ректорату Університету. В цілому ці умови відповідають вимогам і нормам законодавства з охорони праці, санітарного законодавства, безпеки життєдіяльності.

Відділом охорони праці та пожежної безпеки Університету підготовлені та облаштовані підвальні та цокольні поверхи навчальних корпусів та гуртожитків для укриття працівників і студентів під час повітряної тривоги. Фахівцями ГУ ДСНС України у Харківській області та спеціалістами Департаменту по взаємодії з правоохоронними органами та цивільного захисту Харківської міської ради вони визначені як найпростіші укриття, про що складено відповідні акти. Із залученням фахівців відділу запобігання надзвичайним ситуаціям по Київському району міста Харкова неодноразово проводилися зустрічі з працівниками Університету з питань поводження з вибухонебезпечними предметами, дотримання правил пожежної та

техногенної безпеки, практичні заняття із застосування первинних засобів пожежогасіння для ліквідації умовної пожежі.

Відповідно до вимог законодавства з охорони праці працівники Університету проходять інструктажі з охорони праці на робочому місці, певні категорії працівників направляються на обов'язкові попередні медичні огляди. Постійно оновлюється склад медичних аптечок, організовано, у разі потреби, надання працівникам первинної медичної допомоги.

З метою якнайшвидшої адаптації до умов праці в Університеті організовано проходження стажування при прийомі на роботу. На роботах з підвищеною небезпекою (електрики, оператори котельні) проводиться щорічне спеціальне навчання з охорони праці.

З метою покращення умов праці та відпочинку здійснюється поточний ремонт побутових та санітарно-гігієнічних приміщень.

Навіть в умовах воєнного стану піклування про здоров'я і життя працівників Університету в процесі трудової діяльності залишається одним із пріоритетних завдань роботи адміністрації Університету.

13. ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ УНІВЕРСИТЕТУ

Використання коштів Державного бюджету Університетом проводилося на підставі єдиного кошторису та плану використання, затвердженого Міністерством освіти і науки України на 2022 р., відповідно до вимог нормативних документів: першочергові – на виплату заробітної плати, стипендій, соціальні виплати та за спожиті комунальні послуги. Кошти Державного бюджету, одержані у 2022 р., використано раціонально та ефективно за цільовим призначенням.

Визначення фінансової стійкості Університету належить до найбільш важливих економічних проблем, оскільки недостатня фінансова стійкість може призвести до відсутності у закладу коштів для його розвитку. Фінансування Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого як закладу державної форми власності здійснюється за рахунок коштів Державного бюджету.

Як бюджетний неприбутковий заклад Університет працює за річним кошторисом доходів і видатків.

Фінансово-господарська діяльність Університету у звітному періоді здійснювалася за рахунок фінансування з Державного бюджету України та за рахунок власних надходжень (кошти спеціального фонду бюджету).

У звітному періоді, відповідно до Загальних єдиних підходів облікової

політики Університету, проведена переоцінка основних засобів, яка здійснена на річну дату балансу, погоджена з Міністерством освіти і науки України. Власне майно Університет використовує ефективно та за призначенням. За результатами проведеної у звітному періоді щорічної інвентаризації випадків крадіжок та пошкодження майна не було. Надання у користування нерухомого майна Університет здійснював з дозволу Міністерства освіти і науки України та регіонального відділення Фонду державного майна.

Подання засновникові щоквартальної звітності про використання майна, закріпленого за закладом вищої освіти (переданого йому), зокрема майна, наданого в користування іншим особам.

Щоквартально Університет звітує Міністерству освіти і науки України про передачу об'єктів державного нерухомого майна в оренду. Звіт подається в електронній формі за посиланням, що дає чітке та повне уявлення про майновий та фінансовий стан об'єкта оренди.

Дотримання Університетом вимог законодавства, забезпечення виконання в установлені строки вимог Державної аудиторської служби України та її територіальних органів.

Університет дотримується вимог законодавства України, Державної аудиторської служби та її територіальних органів у проведенні інспектування фінансово-господарської діяльності в частині володіння, використання та розпорядження фінансовими ресурсами, необоротними та іншими активами.

Виконання Університетом вимог органів державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності, а також вимог засновника.

Університет дотримується вимог Закону України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» від 5 квітня 2007 р. № 877-V зі змінами. Дія цього Закону поширюється на відносини, пов'язані зі здійсненням нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності. Університет всебічно сприяє проведенню державного нагляду в межах повноважень, передбачених законом. До річних планових перевірок контролюючих органів за оцінкою ступеня ризику від провадження господарської діяльності у 2022 р. Університет не включався.

Своєчасність проведення розрахунків з юридичними та фізичними особами.

Університет у процесі виконання кошторису доходів та видатків проводить розрахунки з різними дебіторами та кредиторами, розрахунки по заробітній платі, стипендіях, службових відрядженнях, з підрядниками та постачальниками.

Розрахунки Університет проводить своєчасно та в повному обсязі. Дебіторської та кредиторської заборгованості за загальним фондом кошторису, простроченої, небюджетної в Університеті протягом звітного періоду не обліковувалось. Заборгованість зі сплати податків та зборів в Університеті відсутня.

Своєчасне та в повному обсязі виконання Університетом зобов'язань перед державним бюджетом, органами Пенсійного фонду України, державними соціальними фондами.

У процесі виконання кошторисів доходів та видатків Університет є платником податків і зборів на виконання вимог Податкового кодексу України та Закону України «Про збір та облік єдиного соціального внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» з метою забезпечення захисту застрахованих осіб у випадках, передбачених законодавством. Заборгованість до Державного бюджету зі сплати податків, зборів та обов'язкових внесків в Університеті відсутня.

Виконання кошторису доходів і видатків закладу вищої освіти, недопущення виникнення заборгованості із заробітної плати, за спожиті послуги з енергопостачання та комунальні послуги.

Як бюджетна неприбуткова установа Університет працює за річним кошторисом доходів і видатків, який дає право на отримання доходів і здійснення видатків на бюджетний період. Виконання бюджетних програм у звітному періоді Університет здійснював відповідно до затверджених Паспортів бюджетних програм, затверджених Міністерством освіти і науки України.

Нарахування заробітної плати і її виплати працівникам Університету, виплати стипендій, соціальних і компенсаційних виплат проводяться відповідно до чинного законодавства та у строки, визначені Колективним договором. Заборгованості за цими виплатами та за спожиті комунальні послуги, у межах доведених лімітів, в Університеті немає.

Подання на затвердження засновникові річного кошторису доходів і видатків закладу вищої освіти.

Кошторис Університету на 2022 р. складено відповідно до вимог Бюджетного кодексу України, постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку складання, розгляду, затвердження та основних вимог до виконання кошторисів бюджетних установ» № 228 від 28 лютого 2002 р. зі змінами. Кошторис доходів і видатків закладу вищої освіти є основним плановим документом, який підтверджує повноваження щодо отримання доходів та здійснення видатків, визначає обсяг і спрямування коштів для виконання закладом

своїх функцій та досягнення цілей, визначених на бюджетний період відповідно до бюджетних призначень.

Порядок складання і затвердження кошторисів доходів і видатків Університет не порушував, а в своїй роботі керувався вищевказаною постановою Кабінету Міністрів України.

14. АНТИКОРУПЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ УНІВЕРСИТЕТУ

В Університеті створений і функціонує окремий уповноважений підрозділ з питань запобігання та виявлення корупції, виконуються також інші вимоги щодо внутрішньої системи протидії корупції. У 2022 р. Університет приєднався до пілотного проекту Національного агентства з запобігання корупції. Новелою антикорупційної діяльності уповноваженого підрозділу в 2022 р. стали розробка й упровадження алгоритму проведення індивідуальної усної співбесіди під час вступної кампанії 2022 р. У Порядку прийому 2022 р. були відсутні чіткі вимоги до процедури і критеріїв оцінки проведення індивідуальних співбесід, тому уповноваженим підрозділом упродовж вступної кампанії вжито таких заходів антикорупційного спрямування: перевірка особового складу комісії та візування наказу про затвердження її складу; щоденна ротація складу комісії; відеофіксація співбесід; залучення зовнішніх експертів (не працівників Університету) до складу комісії; контроль за веденням співбесід, складанням протоколів та їх вибіркового моніторингу. Національне агентство з запобігання корупції високо оцінило діяльність уповноваженого підрозділу під час вступної кампанії 2022 р. та ефективність участі Університету в пілотному проекті.

15. АСОЦІАЦІЯ ВИПУСКНИКІВ

Асоціація випускників в умовах воєнного стану продовжила працювати над задалегідь визначеними завданнями, з урахуванням попередньо напрацьованих проєктів. Асоціацією разом з Університетом було проведено VI Харківський міжнародний юридичний форум. Активну допомогу в реалізації цього напрямку надає молодіжний підрозділ Асоціації випускників – Ліга студентів Асоціації випускників Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого.

Зважаючи на сильні обмеження в можливості проведення очних та дистанційних заходів, основним завданням діяльності Асоціації цього року стала допомога Університету в реалізації профорієнтаційних завдань.

Наразі Асоціація активно досліджує сучасні тенденції, пов'язані з розвитком молоді, та робить акцент на соціальних інтернет-мережах. Адже, враховуючи поточну ситуацію в країні, ефективнішими є спілкування та надання інформації саме через соціальні мережі, де молоде покоління проводить більшість свого часу. За цей рік було значно збільшено кількість підписників соціальних сторінок Університету в мережі Інтернет.

Назва соціальної мережі	2021 р.	2022 р.	% збільшення
Instagram	9 741	12 951	32,9 %
YouTube	1 650	5 830	253 %
Facebook	9 542	14 908	56 %
Telegram	817	4948	506 %

З урахуванням даних таблиці можемо бачити, що досягли значних успіхів у зацікавленості молоді нашим Університетом.

Асоціація всебічно сприяла реалізації єдиного в Університеті на цей момент проекту з проведення очних заходів «NLU together forever». У рамках цього проекту було опитано майже 1500 студентів, які висловили бажання зустрітися з викладачами та випускниками Університету. Наразі зустрічі проведено у таких містах: Луцьк, Харків, Полтава, Ужгород, Львів та Київ. Розширення географії проекту показує його успішність та попит серед студентів, особливу цікавість у студентів викликають практичні аспекти юриспруденції. Окрім проведення змістовних зустрічей, проєкт спрямований на соціалізацію студентів, яка наразі дуже необхідна.

Ліга Студентів як молодіжний структурний підрозділ Асоціації на сьогодні нараховує понад 90 учасників. З початку року проводився набір, у результаті якого було дібрано 30 членів Ліги, більшість з яких становлять студенти першого курсу.

Від початку навчального семестру Ліга студентів активно намагається урізноманітнити студентське життя. Запрацював оновлений проєкт кураторства над першокурсниками «NLU mentors house». Станом на кінець грудня 2022 р. проєкт об'єднав довколо себе понад 400 студентів. Ліга студентів надала зі свого складу досвідчених старшокурсників, які протягом цілого семестру постійно надають консультації студентам та підтримують дружнє спілкування.